

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Aszerkesztőség kéziratok visszaadásam
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Fidibusz és társai.

Ismét vissza kell térnünk a váradi főgimnáziumból kicsapott diákok dolgára.

A Nagyvárad Napló a helyett, hogy a hitsorsos ifjakat magukbaszállásra, javulásra intené, mentetegetni próbálja őket s elindul spiclit keresni.

Mert nem az a fő ebben az esetben, hogy rászolgált-e a dolog a példás megbüntetésre, hanem az, hogy ki volt az a »spicli,« a ki feljelentette a táviratküldést a főgimnázium tanári karának?

Megkönnyíteni akarván laptársunk munkáját, segítségére siettünk s kikutattuk, honnan jutott tudomására a tanári karnak az üdvözlő távirat: A válasz rövid volt: a Nagyvárad Naplóban olvasták.

Azt hisszük, ez után laptársunk be fogja szüntetni a spicli utáni további buzgó kutatást. Nem hellelt itt semmi nagy kutatás, nyomozás, sürgönytitok megsértése és egyebek, a miket a N. N. falra pingál. A tanári kar, mint alább hivatalos nyilatkozatban is kijelenti, a N. N.-ből olvasta a táviratot; s laptársunk valószínűleg nem a távirati titok megsértésével jutott annak szövegéhez. A

távirati titok megsértése csak az előtt lehetséges, mielőtt annak szövege a N. N.-ban megjelent volna. Azt csak nem akarja elhitetni laptársunk, hogy az ő közlése után az üdvözlés tényét a távirati titok pecsétje védte? Alaposan feltörte azt a pecsétet az a valaki, aki a táviratot közzétette. S nem kellett haragosabban kiabáló spicli, mint a nyomtatott betű.

Mesélnek alattomoságról is. Nos hát a ki a Mária-kongregációk szellemét ismeri, az tudhatja, hogy mikor a N. N. »alattomos kémkedést, árulkodást, prüdériát, képmutatást és stréberkedést« emleget, akkor egyszerűen vakmerő ráfogásokban utazik. A Mária-egyesület egykori dicsőséges tagját, II. Rákóczi Ferencet tekinti ideáljának s nyíltságra, egyeneségre, Istenfélelemre, tiszta életre, hithűségre és hazafiasságra nevel. A kongreganták nem küldenek névtelen táviratokat, a melyek szerzői lappangnak, nem olvasnak szennyiratokat, nem dörgölöznek Szomorjakhoz. Alattomoság? képmutatás? Ugyan, ugyan, hát hol kell tovább keresni ezeket, mikor vannak, a kik lopva Szomorjt olvassák, névtelenül

táviratoznak s mikor a tetteseket keresik, ártatlan arccal hallgatnak?

Ha annyira ártatlan dolognak tartja laptársunk a kicsapott diákok dolgát, kérjük, miért közölte annak idején az üdvözlő táviratot? Miért nem fordult atyai jó tanácsaival a diákokhoz akkor, a mikor még nem volt késő? Miért nem világosította fel őket, hogy már maga a távirat elküldése is tulmegy a diákéretlenségek határán s kompromittáló az illetők erkölcsi érzékének épségére; a távirat közzététele pedig már a büntető törvénybe ütközhetik? Miért adott még lovat alájuk a közzététel által, miért engedte meg, hogy szégyelni való tettükkel dicsekedve merészljenek kiállani a piacra, miért vált ekként még segítő társukká olyan cselekedet elkövetésében, a mely felháborító, a mely nem méltó leendő uri emberekhez s a melynek súlyos következményeit laptársunk előre láthatta?

A kérdésekre a tények adják meg a választ. A prem. rendi főgimnázium izigvériig katolikus intézet. Furcsa is lenne másként. Van egy fiatal tanára, és vannak vele még igen sokan, hála Istennek, a kik nem elégszenek meg a leckefel-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Egy színészfiu naplója.

Írta: Mányiné Prigl Olga.

18. szept. 16.

A mama meghagyta, hogy gyakoroljam magamat az írásban. Bizony szégyelem bevallani, hogy már tíz éves vagyok és még nem tudok úgy írni, mint a házi gazdánk kis fia, Pali, aki még csak a második osztályt járja.

Pali nekem barátom, meg tanítóm is. Ő nagyon jó fiu. Mikor ide jöttünk, az első percre tudtam, hogy ő nem lehet rossz. Mindjárt úgy szerettem, mintha testvérem lett volna, de azért nem fogadtam el tőle a lekváros kenyéret. — pedig nagyon éhes voltam. A vonaton nem ettünk semmit, csak a papa ivott sört, mert a papa nagyon szereti a sört. Azt mondja, szépen tud tőle játszani. Bolondos gyerek az a Pali, még azt kérdezte: tud-e a papa bukfenetet vetni és kötélén táncolni? A papa szavaival tud nagyon szépen és a mama sírni. Sokszor a színpadon is igazán sír, pedig ott csak tréfából szoktak. Oh, én szép betűket

szeretnék rajzolni és szeretnék iskolába járni, mint a Palika.

Másnap.

Lillike nagyon rossz volt egész éjszaka, a mama nem tudott tőle aludni. Én sem aludtam, mert sajnáltam a mamát. Egyszer, úgy reggel felé mégis csak elaludt Lillike s akkor én is elszunnyadtam. Azt álmodtam, hogy megint a vonaton vagyunk. Nézegettem az ablakon kifelé és mintha a temérdek pipacs, mit az árokszélen láttunk: köszönetet volt nekünk. Arra gondoltam, milyen jó volna őket letépni, a mikor egyszerre ott volt valamennyi az öltömbben. Gyönyörű szép virágok, de már nem pirosak voltak, hanem sárgák, mint az arany. A fél arcuk sárga, a másik rózsaszín és jó szaguk volt, mint a baracknak. Mint azoknak a barackoknak, amiket tegnap láttunk a Palikák kertjében. Lillike nagyon szeretett volna egyet belőle és a papa meg is ígérte, hogy hoz neki holnap, de a papa nem jött haza előadás után, csak reggel. Akkor meg nagyon álmos volt és nem mertük tőle megkérdezni, hogy hozott-e barackot?

Szept. 20.

Nem írhattam tegnap, mert Lillikével kellett játszanom. A mama egész nap mosott, vasalt,

a háziasszony konyháján, pedig a néni nem olyan jó, mint a Palika. A néni folyton pöröli és mindenét félti tőlünk, pedig az én mamám jó, a papa is jó és nem tehet róla, hogy nincsen pénze. De miért is találták ki azt a pénzt! Oh Istenem, mennyivel jobb dolga van a kis madárnak: az Istenke ad neki ruhát, ad neki legyeceket, ingyen.

Majd imádkozni fogok, hogy a jó Isten legalább Lillikének küldje el a barackot.

A mama fészülködik, nagyon szép lesz estére. Királyné lesz, piros selyem ruhába öltözve. Palikát is elviszik a színházba. Szeretnék elmenni én is, de különösen a kisasszonyok, a többi színésznők nagyon haragsznak ránk, hogy minék lábatlankodunk mindig körülöttük. — pedig bizony meg se mertünk mozdulni, hanem leültünk egy sarokba. A papa valahányszor kitapsolták, mindig megcsókolt bennünket s azt mondta, legyen én is színész. Mama nem mondta soha és én inkább hallgaltok a mamára.

Szeretek itt lenni Palikánál. Így este, mikor magunk maradunk, elnézegettem a falon a szép képeket, az órákat, a mire gyönyörű szép tulipánok vannak festve, a csipkés párnavegeket, melyek a toronyos ágyba vannak felvetve magasan. A ház előtt nagy nyárfák állanak, a gallyuk az ablakhoz verődik. Olyan jól esik

WIKUS

CZUKRÁSZATA és
 CSOKOLÁDE GYÁRI LERAKATA
 NAGYVÁRAD.
 FEKETE SAS PASSAGEABAN.

TELEFON 763.

adással, hanem lelkiismereti kötelességük-höz hiven nevelni is akarják a rájuk bízott ifjúságot s nevelésük szilárd alapjává a tiszta erkölcsöt választották. Tudjuk, régóta bánt ez némely orrokat. Ha bármelyik más iskola növendékei üdvözölték volna Szomoryt, aligha készült volna róla szenzációs cikk. De hogy a főgimnáziumban, a katolikus intézetben, a kongregációs iskolában akadtak Fidi-busz-olvasók: ezt ki kellett használni, hiszen ezzel pompásan arcul lehet ütni egy katolikus intézetet! Naplók közlése növelte meg az országos botrányt s a botrány éle egy katolikus intézetnek szegeződött. Nos hát ezért irtuk meg, hogy a tettesek közt egyetlen egy keresztény sem volt! Ha botrányt lakasztottak föl, lássák, akik csinálták, ne érijen az ártatlanokat s ne ejtsen foltot tiszta neveken.

És még amellettsé készül hangulit, hogy a miniszter ilyen botrányos ügyben ne erősítse meg a tanári kar határozatát! Kossuth Ferenc a vasuti állomásokról, a hova pedig a forgalom sok nemzetet is összesodor, kéréssel kivezti a pornografiát. A társadalom egyre jobban szervezkedik az írásmesterség ez undok kinövése ellen. A büntető igazságszolgáltatás ököllel sújt le az immár türehtelen kloaka-irodalom kitarthatjaira — és akkor mindezeket dezavualja az ifjúság tiszta nevelésének legfőbb öre, Magyarország vallás- és közoktatásügyi minisztere? Hiszen akkor tessék a Fidi-buszt tankönyvvé tenni és Szomorj Dezsővel szabadliceumi előadásokat tartatni 20 fillér belépti díj mellett serdülők oktatására!

Prohászka Ottokár megdöbbenéssel mondotta egy beszédében: Nagyváradon felfakadt a métely. Nos hát most ennek a mondatnak folytatása is van. A métely felfakadt, de kivágták és a beteg test meggyógyult. Adja Isten, hogy mielőbb úgy legyen. *

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 13.

Vihar a Házban.

Elnök *Justh Gyula*. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után *Héderwary* Lehel mentelmi ügyeket terjesztett elő.

Farkasházy Zsigmond a házszabályokhoz kér szót. A 195. szakaszra hivatkozva súlyos hibának tartja, hogy az elnökök már mintegy három esztendő óta jogtalanul gyakorolják azt, hogy egyáltalán nincsenek tekintettel arra, vajjon van-e annyi képviselő jelen, amennyinek határozathozatalnál kellene jelen lennie. Ennek számát a házszabályok számban állapították meg. Kéri az elnököt, hogy tartsa be szigorúan a házszabályokat s minthogy 100 képviselő nincsen jelen, függeszse fel az ülést addig, míg 100-an együtt lesznek.

Justh Gyula tisztázni akarja az ügyet, mert *Farkasházy* erősen megtámadta személyében. Arra a vádra, hogy a kisebbség egyetlen kedvezménye, hogy követelhesék a száz tag jelenlétét, s az elnök éppen a kedvezményre nem volt tekintettel, *Justh Gyula* a következőket feleli:

— Amióta én az elnöki széket elfoglaltam különbséget, kisebbség és többség között soha nem tettem. (Helyeslés. Ugy van!)

Konstatálván, hogy a Ház nem határozatképes, az ülést egy negyed órára felfüggeszti.

A negyedóra eltelte után az elnök újból megnyitja az ülést és megbizsa *Thoroczkay Miklós* jegyzőt, hogy olvassa meg, hányan van-

nak jelen. A házszabályok értelmében névsor-olvasást rendel el.

Elnök jelenti a névsor felolvasás után, hogy 120 képviselő van jelen. A távollévő képviselők a távollét napjától számítva, ha távollétüket kellően meg nem indokolják, nem kapnak napidíjat.

Lázár Pál és többen az elnöki emelvény felé sietnek, hogy távolmaradásukat igazolják. Az elnök elkergette őket.

Farkasházy Zsigmond: A Budapesti Hírlap egy cikkére hivatkozik, mely azt említi, hogy nem egyszer megtörtént, hogy a javaslat az egyetlen *Simkó József* szavazta meg. Én nem kételkedem *Simkó* szellemi nagysága felett.

Ugron Gábor: Mégis csak hallatlan egy képviselőt gunyolni. (Felkiáltások: Ki velet! Ki velet!)

Elnök *Farkasházyt* erélyesen figyelmezteti, hogy a házszabályok tiltják a meghozott határozatokat kritizálni. A képviselő ur tehát házszabályellenesen cselekedett. (Ugy van!)

Farkasházy Zsigmond: Arról beszél, hogy helytelen, hogy kormánypartí jegyzők számolták össze a képviselőket.

Rakovszky István: Gyanúsítás! Meggyanúsítja a jegyzőket.

Szenikirályi Zoltán: Nem fogunk tisztelet tanulni öntől! (Nagy zaj)

Az elnök: Retlektálni akar *Farkasházy* szavaira. O a házszabályokat a jövőben is úgy fogja kezelni, amint eddig kezelte, mer hiven és becsületesen tette. (Éljenzés.)

Lázár Pál: A házszabályokhoz szólt. Azt kifogásolja, hogy a névsor olvasása után nem olvasták fel a távollévők névsorát. Az eddigi gyakorlat az volt, hogy a képviselők az ülés alatt jelentkezhettek az elnökkel. Hát ő is ezt tette s a Ház látta, milyen erélylyel szólította őt fel az elnök, hogy menjen le az emelvényről s jelentkezék az elnöki irodában.

Polónyi Géza: Az elnöknek ehhez nincs joga!

Lázár Pál: Kéri az elnököt, a jövőben fekezze a nagy energiáját. (Nagy zaj.)

Szterényi József: Igaza volt az elnöknek.

hallgatni a nagy csöndességben. Az óra mintha azt mondaná: mindjárt itthon, mindjárt itthon... Az ablakhoz verődő gally: ne féljete, ne féljete...

Imádkozom, megcsókolom a Lillikét és elalszom...

Október 1.

Holnap utazunk. Lilli előre örül, hogy láthatja megint a pipacsokat, pedig lehervadtak már azok. A fákön sárgul a levél és hosszú fehér ökönyál uszik a levegőben. Apró pókokkák utaznak rajta, utaznak, melegebb országba, hol nyit a virág és az ég mindig mosolyog. Olyan szép mesét olvastam róluk a mesés könyvben. Mi elutazunk, de fázni és éhezni fogunk, mert télen nem pártolják a szinészeket. A falukban nagy a hó télen és az emberek fáznak színházba menni.

Tegnap a papa megint nem jött haza az előadás után. A mamával Klári néni jött, aki színésznő, mint a mama, meg egy fekete ruhás ur, a kinek virág volt a kabátjára tűzve. A kapuban beszélgettek. Klári néni nagyon nevetett és a szép bácsi is. Holdvilág volt, az ablakból láttam őket. Nagyon jó bácsi lehet, mert vacsorázni hívta a mamát, de a mama nem ment. Talán minket sajnált! Klári néni kezét adott rá, hogy elmegy és karonfogták egymást a szép bácsival. Mama bejött és én gyorsan az ágyba bujtam, nehogy azt gondolja, hogy leskelődtem...

Dec. 10.

Sokat szenvedtünk azóta. A papa beteg lett, mindjárt, ahogy Paliéktól eljöttünk és minket kiadtak falura, hogy iskolába járassunk. A gazdánk egy csizmadia volt, máshol nem vállaltak el bennünket. Amikor odavitt szegény mama, gazdánk majd agyoncsókol bennünket, hogy milyen szép gyerekek vagyunk. A tiszta szobába fektetett le bennünket és adott pogácsát, sokat, annyit, hogy Miskának, a kis szurtos inasnak is adtam belőle, olyan szomoruan nézte szegény... Így ment ez egy hétig, hanem aztán nagyon rossz dolgunk lett. A gazdánk azt mondta: szük a kereset, szegény a világ, — tanuljuk meg mink is a szegénységet. Már csak a műhelyben háltunk, mert a tiszta szobába más költözött. Egy rossz ág volt a műhelyben, a Miskáé, arra Lillikét fektettük. Mi a földön háltunk, a pokrócon. Nappal mosogattunk, vizet hordtunk. A kezem akkor fagyott meg. Mikor már nem bírtuk tovább a nyomoruságot, összebeszélünk, hogy visszaszökünk a mamához.

Éppen karácsony hetében volt, de csodaszép idő lett a nagy hidegre. A kék égen fehér báránnyelleg uszkáltak, mint nyáron s a nap, mintha a jó Isten szeme lett volna. Lillikére ráadtam a magam téli kabátját, de azért nem fáztam én se. Még jó kedvünk is volt. Két kis madár egyre a nyomunkba röp-ködött, két kócos veréb. A vasuti sínek mellett

haladtunk mindenütt, de már bizony majd meghaltunk, olyan fáradtak voltunk.

Lillikét leültették a kis cók-mókunkra én magam oda dültem egy tához. Oreg paraszt ember jött kocsival az országuton, az felvett bennünket s elvitt egy darabig. Vonaton is utaztunk. Itt is, ott is segítettek bennünket a jó emberek. Enni nem sokat ettünk, pedig a kis Miska is ide adta az napi részét utavalónak, de mi nem is voltunk éhesek az örömtől, hogy a mamát megláthatjuk.

Szomorúságra érkezünk. A papa éppen akkor feküdt halva. Hideg földre tettük s szép fehér hó esett a fekete dombra. Ezüstszin zuzmara ragyogott a fákön és hogy meg-rázta a szél a gallyakat, mint megannyi ezüstvirág hullottak azok a sírjára, a keresztjére s mindenüvé. Ugy sem volt szegénynek egyéb virágja...

Március 24.

Nagyon boldogok vagyunk. Kicsi szobánk ablakában ibolya nyílik. Főn, a falra akasztva kanári dalol. Körül-körül a kicsi szobában kis leányok, ki köt, ki horgol, ki varrogat türe, serény ujjacskaival a mama tanítja őket és olyan jó kedve van mind-nkinek.

Csak kár, hogy többé nem nézhetjük a vonatról a nyíló pipacsokat, nem látunk se országot, se világot.

Ha sokat tanultam és megnővök: mégis csak színész I szék...

Uj üzlet!

Most nyílt meg

Uj üzlet!

Van szerencsénk értesíteni, Nagyvárad és Biharvármegye n. é. vevő közönségét, hogy üzletünket telemesen megnagyobbítva február hó 1-én a »Bazár épületben« Rakóczi-ut 2. szám megnyitottuk.

Tisztelettel
Klein Géza és Öccön
confectio, női divat és menyaszszonyi kelengyék nagyáruháza.

O is csak ember és idegei vannak. Éljen az elnök. (Zajos éljenzés.)

Az elnök: A képviselő ur alapos tévedésben van. Ha az elnök nincs elfoglalva, akkor elfogadhatja s elfogadja az igazolást. De mikor a tanácskozásokat vezeti, lehetetlen, hogy 150 vagy 200 képvis. megrohanja az elnöki emelvényt s követelje az elnöktől, hogy azért, mert nanyag volt, mert nem teljesítette kötelességét, zavartassa magát tőle. (Zajos éljenzés.) Kivételt nem tehet.

Beniczky Ödön: Nincs joga az irodába rendelkezni a képviselőket.

Az elnök: Ezért rendreutasítom.

Beniczky Ödön: Ujból megjegyez valamit.

Elnök: Ujból rendreutasítom és ha még megmukkanik, a mentelmi bizottság elé viszem. Azt hiszi ön, hogy a képviselők egyedüli joga és kötelessége, hogy feleseljenek az elnökkel? (Zajos éljenzés.)

Bosóky Árpád szól ezután a házszabályokhoz.

Molnár Jenő személyes megtámadtatás címén kér szót, nagy zajban beszél. (Az elnököt éljenzik, tapsolják, az ellenzékieket lekibálják.)

A vihar.

Beniczky Ödön a házszabályokhoz kér szót és felel, hogy Justh Gyula az ő tudomása szerint szintén több ízben nem teljesítette képviselői kötelességét, amennyiben a Ház tárgyalása idején nem a teremben tartózkodott, hanem kinn a folyosón politikai kijelentéseket tett. (Óriási felháborodás, felkiáltások. Ó! Ó!)

Beniczky Ödön (aszatlan iparkodik szóhoz jutni, mert a néppárt kivételével az egész Ház, a balpárt is zajosan tapsolja és éljenzik az elnököt).

Elnök kijelenti, hogy a képviselő urnak ahoz, hogy mit csinál ő a folyosón semmi köze nincs. (Hosszantartó taps.)

Beniczky Ödön: Mint képviselő és mint választó polgárnak igenis joga van hozzá.

Elnök: De nem a házszabályok címén a képvise ő ur ezen címen kér szót és tücsköt bogarat összebeszél. (Tetszés a 48 as párton.)

Kiáltások: A néppárt helyeseli! Ez a koalíció? Dühösek vagytok, mert mi az önálló bankot akarjuk.

Elnök: (folytatva). Egyébiránt kijelentem, hogy én valahányszor eltávoztam, mindig bejelentettem ezt az alelnököknek.

Beniczky Ödön: Konstatálom ezek után hogy a 48-as elnök ur a 67-es alelnököktől kért mindég engedélyt a távozásra. (Óriási lármá. Kibálás a 48-as oldalon. Ki veled Ki veled A néppárt maga is felzudul.)

Rakovszky szólásra jelentkezik. Nagy galyodás keletkezik.

Wekerle valamit sug **Zichy** Aladár grófnak, mire az Beniczkyhez siet és élénk gesztusokkal kapacitáljon, hogy üljön le. Beniczky engedelmeskedik.

Rakovszky István. Kijelenti, hogy az elnökség között régi szokás az, hogy ha távoznak, tudatják holtartózkodásukat és az elnöknek ez az eljárása csak előnyére, becsületére és tiszteletére válik. (Taps az egész Házban.)

Mezőfi Vilmos szintén az elnök védelmére kel, azután megállapították a napirendet.

Egy óraker az elnök bejelenti, hogy 20 képviselő az üléseknek egy órával való meghosszabbítását kéri. A Ház hétfőn határoz e fölött.

Ezután az interpellációkra térnek át. Az interpellálók nem kapnak választ, hanem a benyújtott kérdéseket kiadták a minisztereknek.

Az ülés fél órákor véget ért.

A kizárt diákok ügye.

A nagyváradai gimnázium tanári karának határozata tegnap az egész ország sajtóját foglalkoztatta. Megszólaltak minden irányzatnak a nagy ágyui és dörögtek, a maguk módja szerint.

A komoly és elfogulatlan sajtó a tanári kar eljárását mindenben helyeselte, míg a személyeskedő és szenzáció csináló sajtó termékek neki rontottak mindennek, aminek neki lehetett rontani. És ebben az elfogult közlemény áradatban fel van rugva az igazság mindenestül több lapban vádák vannak felhozva olyan egyének ellen, akik épenséggel nem avatkoztak bele a dologba.

Lapunk ellen felhozta a nagyváradai zsidóság közlönye, hogy mi az ügyből felekezeti kérdést kovácsoltunk és örültünk, miszerint a kicsapott diákok zsidók voltak. Főlöskéges ezt a szemenszedett valótlanúságot cáfolni, mert elfogulatlan olvasóink láthatták, hogy mi pusztán a tényt konstatáltuk. Azt nem tehetjük, hogy a zsidó voltukat letagadjuk és romai katolikusnak jelezzük őket, mikor mindannyian izraeliták.

Egyébként a tegnap megjelent lapok olyan közleményeket adtak többek között **Novotny S.** Alfonz igazgató szájába, amilyeneket ő sohse mondott. Többek között az egyik lap olyan színezetben tünteti fel az igazgatót, mintha ő ellene lett volna a diákok elleni vizsgálatnak és együtt érezne velük és lapunk álláspontját helytelenitné. Nos hát ez az állítás minden alapot nélkülöz, mert az igazgató egyáltalán nem volt elfogult, ő mindég hivatásának magaslatán áll és ítélet hozatal alkalmával sohsem a telekezetet nézi, hanem igazság szeretetétől vezetve a tények alapján határoz. Szelleme pedig nem azonos azokéval akik Szomory-t a sajtószabadság vértanújának tartják. Az igazgató különben, mint ez egészen természetes, teljesen szolidáris a tanári testület határozatával.

A történetek pedig nem leptek meg senkit sem azok közül kik a gimnáziumban történt dolgokat ismerik az utóbbi időből. Szinte megdöbbentő jelenségek mutatkoztak ott. Így például pszichológiai órán az egyik tanuló egyszerűen megtagadta a felelést, mert *istentagadónak vallja magát.* Vagy egy másik eset, amikor a tanulók között *szabadkőmives kiadványok lettek szét osztva.* Kinek a munkája volt ez? Megbotránkoztak azon mindenütt csak épen a N. N. nem vette tudomásul.

A fenti esetekből kifolyólag a tanári kar mindig az ismert tapintatossággal járt el és igyekezett a megtévesztett tanulókat a helyes utra terelni. A szép szó nem használt. Tehát erősebb eszközre volt szükség.

A Nagyváradai Naplónak egy másik alap-talan vádjára, mely a posta-távírdát hivatalos titok megsértésével illeti a következő nyilatkozat közlésére kértünk fel.

Nyilatkozat.

A nagyváradai premontrei főgimnázium igazgatósága, a *Nagyváradai Napló* február 13-án megjelent számának azon közlemé-

nyére, mely *Szilágyi* Dózsa tanárt és a helybeli m. kir. posta hivatal azzal a súlyos váddal gyanúsítja meg, hogy az előbbi a távirat megszerzésére nézve lépéseket tett volna, vagy a m. kir. postahivatal a törvénytől tiltott súlyos indiscretiot követett volna el, hivatalosan kijelenti: a Szomoryhoz küldött sürgöny tartalma csakis az újságból, még pedig a *Nagyváradai Napló*-ból ismeretes a tanártestület előtt, másrészt a távirat értelmi szerzőjét, szövegzőjét, feladóit és azt, aki annak tartalmát az újsággal közölte, vagy közlését közvetítette, csakis az ifjuság önkényes vallo-mása alapján állapította meg.

Nagyváradon, az 1909. évi, febr. hó 13-án.

A nagyváradai prem. főgimnázium igazgatósága.

Végül megemlítjük azt is, hogy az általunk névszerint említett három diákon kívül kizártak ugyan még két diákot, de ez más okból történt. Ők nem vettek részt Szomory szomoru üdvözlésében.

A bank-formula. A tegnapi minisztertanácsban elfogadták *Wekerle* miniszterelnök előterjesztését, a bankformulát illetőleg ama módosításokkal, amelyeket rajta *Kossuth* Ferenc miniszter eszközölt. E kérdésben valamennyi miniszter szolidaritást vállalt s *Kossuth* biztosította a minisztereket a függetlenségi párt tulajdoni többségének támogatásáról. A minisztertanácsban 20-25-re tették azok számát, akiket a bank-formula kielégíteni nem fog. A minisztertanács határozataként viszi magával Bécsbe *Popovics* Sándornak bankkormányzóvá, *Dezsy* Zoltánnak politikai államtitkárrá és *Papp* Eleknek adminisztratív államtitkárrá való kinevezésére vonatkozó előterjesztéseket.

Biharmegyei Pénzügyi tisztségviselők szövetsége.

A múlt év december hó 13-án fényes külsőségek keretében lezajlott alakuló közgyűlés után f. hó 12-én tartotta első választmányi gyűlését a Biharmegyei pénzügyi tisztségviselők szövetsége Nagyváradon, a Biharmegyei Takarékpénztár helyiségében. A gyűlésen Markovits Sándor elnöke alatt jelen voltak: Benedek Miksa, Böszörményi Géza, Brand Jenő, Cserey Dezso, Ficzek Jenő, Gazdig Gyula (Bujfalu), Goldstein Sándor, Haiser Gyula, Hanslián Ede, Kövér István, Kormos József, Kelen Béla, Kertész Márton, Lukács Lajos, Mathéser Sámuel, Nyul Ferencz, Rácz Jakab, Ryhliczky Jeromos (Nagyszalonta), Rérer Ferencz, Rona Ármán, Révész Sándor, Szász Gyula, Szemes Ferencz, Vechsberg János (Nagy-Léta), Vlád Gusztáv, Vékony Miklós.

Markovits Sándor meleg szavakban üdvözölve a megjelenteket a szép érdeklődésben biztató jelenséget lát arra, hogy a szövetség programjában felvett eszmék gyakorlati megvalósulásra jutnak. A gyűlést megnyitva felkéri a jegyzőkönyv vezetésére Kelen Béla főtitkár, a bitelesítésre pedig Böszörményi Géza és Mathéser Sámuel tagokat. Az ezután tárgysorozatra került jelentések kapcsán, tudomásul szolgált, hogy a szövetség megalakításának összes alapvető munkálatai már mind foganatosítottak az alapszabályok megerősítés végett a belügyminiszteriumhoz felterjesztettek.

Egyben megbízatott az elnökség, illetve

Fiúk! — Menjünk Klein Sándor és Vilmoshoz Fő-utca —

Leányok! üzletbe vásárolni, kapunk ott minden felszerelést ami szükséges, hogy az iskolában reádes tanulók lehessünk. Iskola-táskák 23, könyvszíjjak 20, tentatartók 10, patent harisnyák 14, kötények 35, gallérok 5, ingek 70, kofferek 1 —, keték stb

Grammophonok nagyválasztékban részletfizetésre is.

Intézetek részére teljes felszerelések

ügyvezetőség az összes folytatólagos adminisztratív teendők végrehajtásával, ezek között az állandó helyiségről való gondoskodással, a szövetség tagjainak további aquiválásáról. E részben örvendetes tudomásul szolgál, hogy a helybeli pénzügyintézetek nagyrésze már belépett a szövetség alapító tagjai közé. Az ügyvezetőség feladatává tételt továbbá a szakaszerű felolvasások és egyéb szórakoztató alkalmosságokról gondoskodni.

A legfőbb érdekeltiséget kelő tárgya volt a gyűlésnek Markovits Sándor előző referálása az Országos Központi nyugdíjintézmény létesítésére vonatkozólag.

E határozatokat, hogy a központi nyugdíjbiztonság által beküldött tervezetet a szövetség kinyomtatja az összes helybeli és megyei pénzügyintézeteknek és tisztviselőknek véleményezés végett beküldi és majd azután egy összehívandó nagy gyűlésen vita tárgyává teszi illetve ennek alapján módosítja.

E határozta továbbá a gyűlés, hogy Reismann Mór a Biharmegyei kereskedelmi és iparbank vezérigazgatóját 40 éves működése jubileuma alkalmából a pénzügyintézetek tisztviselői nagyrabecsülése és szeretetének külső kifejezésül is képviselőileg üdvözölni fogja. Továbbá szívélyes bucsut vesz a szövetség Fényes Manó a Biharmegyei takarékpénztárnak 35 éven át volt nyugalmomba vonuló főtitkarságától.

Végül Kelen Béla a szövetség főtitkára az igaz elismerés hangján szólva a helybeli sajtó azon szíves szolgálatairól, melyek a pénzügyintézetek tisztviselői érdekeit érintő közleményeknek mindaddig oly kiváló előzékenységgel helyt adott, a biharmegyei pénzügyintézetek tisztviselői szövetsége a helyi sajtó nagyrabecsült munkássainak legőszintébb köszönetét fejezi ki, ajánlva a közgazdasági élet munkássainak ügyét továbbra is jó indulatú figyelmükbe.

Ezzel a választmányi ülés véget ért.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Febr. 17. Rendkívüli közigazgatási ülés a város-házán d. u. 3 órakor.

Február 28. Nagyvárad Takarékpénztár közgyűlése d. e. 10 órakor.

Március 7. A Kath. Kőr közgyűlése és Palotay emlékünnep d. e. 11 óra.

Tény, ítélet, kommentár.

Középiskolai diákok sürgönyileg üdvözöltek egy pornografiáért perbe fogott író s ezért kitessékelték őket az intézetből. Ez a tény.

De ezek a diákok fiatalos meggondolatlanságból csinálták ezt a tréfát. Tanáraik pedig tulszigorúan ítélték. A dolog kiderítéséhez oly eszközökkel fogtak, melyek a fiukat eleinte szolidaritásra készítették, de amikor belátták, hogy hasztalan tagadnak, férfiasan bevallottak mindent. Az ítélet kihirdetése után higgadtan összepakolták könyveiket s az utcán fejszölválva mondták, egy kis tréfáért elvágni a tudományos pályánkat, ez mégis sok. A megbotránkozás pedig állítólag nem az enyhén megítélendő cselekedet miatt, hanem az tulszigoru ítélet miatt általános. Ez a kommentár.

A tény megállapítása hivatalos dolog, annak felfogása egyéni dolog. S elvégre mindenki úgy gondolkodik, ahogy tud. De hogy azok felfogása akarjon urrá lenni, akiknek gondolkodása egy világnézet által megalapított kultúrvilággal állandó ellentétben van, az kihívóan tulkövetelő kívánság. Pedig ennél az esetenél ezzel az indokolatlan praepotentiával áll szemben újra a keresztény világnézet.

Csak a harcra kihívó szándék teheti még azt meg, — hogy a középiskola fegyelmi szabályai szerint megállapított és megítelt

ténynél éretlen fiatal embereket favorizáljon s meglelt, komoly embereket akarjon rossz színben feltüntetni. Azok rossz cselekedetét mentegatva, ezek hivatalos működését meggyanusítva állítani a társadalom elé, oly eljárás, mely a tendenciát hiába akarja másra fogni. Azért a cselekedetért és következményéért végtére is az a nem keresztény világfelelős, mely a megbüntetett diákok cselekedetét nem tudja elítélni, hanem mentegatni. Semmi esetre sem lehet hibás az esetnek következményével együtt való bekövetkezésében az a keresztény világnézet, mely a szóban forgó tény és irányt eleve is elítéli s következként kénytelen meg is büntetni.

Ily esetből kifolyólag komoly, intelligens embereket pelengére állítani, s éretlen, pornografiáért lelkesülő gyerkőcöket tagadásukban a szolidaritás férfias erénye címén magasztalni, — felelőtlenség, mely önmagát bélyegzi meg.

Gyanúsítani a kereszténység intézményét szintén nem lehet keresztény, de még nem keresztény ember erénye sem, csak szégyene. Vagy nem tudja mindenki, mi az a Congregatio, az lehet; de azt tudnia kell mindenkinek, hogy nem lehet spiclikedésre berendezett társaság. Tanulja meg végre társadalmunk nem keresztény része, hogy ha a keresztény magyarság kulturát teremtett magának s befogadta beszivárgó vendégeit, akkor vagy találjanak módot a keresztény intézményekkel való megbarátkozásra, vagy keressenek utat egy maguk számára alkotandó társadalomhoz!

* **Személyi hír.** *Busa* Barna országgyűlési képviselő tegnap Nagyváradon időzött.

* **Káptalanunk ezer koronás adománya a földrengés áldozatainak.** A váradi káptalan tagjai egyenkint hozzájárultak már adományaikkal ahhoz a gyűjtéshez, mely a déolaszországi földrengés áldozatainak segélyezésére irányul. Most — mint értesülünk — a káptalan mint testület *ezer koronát* szavazott meg e célra s ez összeget a pápa ő Szent-sége útján juttatja rendeltetési helyére.

* **Kinevezés.** A vallás- és közoktatási miniszter *Kovács* Irén okleveles tanítónőt a hagamádvalvi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

* **Az aszfalt-járdák tisztántartása.** Nagyvárad város óriási költséggel több mint 50 utca járdáját aszfalt burkolattal látta el s most már nem kell szégyenkezniük, hogy a Fő utcán és a Szent László-téren kívül alig van rendezett utcánk s mindenütt bokáig kell a sárban járni. Azonban az aszfalt-járda nem sokat ér, ha azt nem tartjuk tisztán s az aszfalton kell bokáig érő sárban vagy hóban járni s az aszfaltot lepi el a jég. Gerő Ármán főkapitány már korábban javasolta, hogy a köztisztasági szabályrendelet 4. §-át akként módosítsák, hogy a ház- és üzlettulajdonosok bizonyos évi általános összeget fizessenek s az aszfalt és gyalogjárókat a hatóság tartja tisztán, megfelelő munkakerék alkalmazása mellett. Ezen javaslat megtételénél a főkapitányt az a meggyőződés vezette, hogy a házigazdák szívesen fizetnek némi összeget, csak hogy a zaklatástól meneküljenek s kelő módon megszüntethető legyen a mostani miserabilis állapot. A puhatóldás azonban meggyőzte a főkapitányt, hogy az érdekelteknél felháborodást keltett a javaslat, s kifogásolták, hogy a város akarja magára vállalni a járdák tisztántartását s ezért az érdekeltek fizessenek. A háztulajdonosok jóindulatára tehát nem relykál, hanem egy-düli módnak azt tartja, ha a járdák állandó tisztántartását a hatóság teljesíti s a kiadások közadók módjára hajtják be. Kéri tehát a köztisztaságról szóló

szabályrendelet 4. §-ának olyan módosítását, hogy a járdák állandó tisztántartása a városi hatóság kötelessége legyen s ennek ellenében az érdekeltektől ház- és üzlettulajdonosok adójuk és a ház előtti járda terület arányában évente bizonyos összeget (percentként filléreket) tartoznak fizetni. A percent kulcs megállapítására a városi mérnöki hivatal és a városi számvéveség javaslatlételre utasítottassanak. — A főkapitány javaslata azt célozza, hogy a járdák rendszeresen tisztántartassanak s ezt csak helyeselelni lehet. Cupán az a megjegyzésünk van, hogy hó-sésnél a hatósági tisztogatás nagyon nehezen vihető keresztül. Annyi embert állandó készenlétben aligha tarthat a város, hogy az 50 nál most már nagyobb számú aszfalttal bíró utcák járdáját rövid idő alatt megtisztíthassák a hótól, tehát az az állapot állana elő, hogy mindég első sorban a főbb utcákat takarítanák s csak későn, vagy másnap kerülne sor a többi utcákra. Ma azonban minden háztulajdonos idejében köteles a havat eltakarítani s ha azt nem teszi, a rendőrségnek van módja és joga ezért felelősségre vonni és megbüntetni. Egészen bizonyos, hogy valamely háztulajdonost egyszerűen megbüntetnek, nem fogja várni a harmadszori magasabb büntetést.

* **Verekedő sztrájkolók.** Az asztalossegédek sztrájkja megtört a munkaadók szervezkedésén, de azért a segédek egyrésze még mindig «kitart» s nem dolgozik. Ezek minden utat és módot felhasználnak, hogy a munkában álló asztalossegédek terrorizálják s még a verekedéstől sem riadnak vissza, hogy bosszujukat kitöltsék. Pénteken este 6 óra után Sárkány József és Béres József asztalossegédek a munkáról igyekeztek haza. Damjanich-utcán utjokat állották: Csapó György, Csuri Gyula, Váradi Lajos és Fóti Károly sztrájkoló, illetve munkanélküli asztalossegédek s azért, mert Sárkány és Béres nem sztrájkoltak, ezeket előbb szidalmazták, majd megverték. A két sérültet tegnap délelőtt a városi tisztviselői hivatalban megvizsgálták, a négy támadó ellen pedig megindították a bünvádi eljárást.

* **A cheque szabályozása.** A kereskedelmi miniszter a nagyváradi kereskedelmi és iparkamarához rendeletet intézett, amelyben felhívja, hogy a bankügyletekkel foglalkozó bejegyzett cégeket figyelmeztesse, miszerint az 1908 évi 58. t.-cikk 2. §-a értelmében, ha a cheque belföldön fizetendő, csak oly céget szabad utalványozott gyanánt megjelölni, amely külön törvényvel elismert alapszakályai vagy a cégjegyzék tartalma szerint banküzletekkel foglalkozik. E kellék figyelmen kívül hagyása nem teszi ugyan a cheket érvénytelenné, de a lerovandó illeték tekintetében hátrányos következményekkel jár és pénzbírságot is vonhat maga után.

* **Feltört kerékpárraktár.** Rugány János Szent János utcai kerékpárkészítő pénteken este Szent János-utcán igyekezett hazafele, midőn észre vette, hogy üzlete redőnye fel van tolvaj. Hazasiertett és kérdőre vonta tanulóit, de ez igazolta, hogy az üzletet idejében bezárták. Ekkor együtt tértek vissza az üzletbe s látták, hogy onnét 5 kerékpár eltűnt. Azonnal a tolvaj keresésére indultak s azt Borz-utcában el is csípték B. János aranyosgyeiresi illetőségű 32 éves mázolás-géd személyében, kinél 2 kerékpárt találtak. Egvet a Szent János-utcai Schwartz-féle üzletben, kettőt pedig egy kapualjban hagyott. A beismerésben levő tolvaj, kinek fitestvére itt tisztességes iparos s kinek vezetéknevét ezért is hallgatjuk el, körülbelül 4—5 nap óta tartózkodik Váradon. Pénteken este fivérével a «Kis pipá»-ban boroztak, ő azután meglepett onnét és álkulcsal felnyitotta az említett üzletet és a kerékpárokat ellopta. Lezárattott.

* **Az Epilepszia (nyavalyatörés) gyógyítása.** A világ legkiválóbb orvosai szüntelenül fáradoznak és kutatnak újabb és újabb gyógymódok után az emberiségre súlyos átokként nehezedeő betegségek ellen. E beteg-

segek talán legborzalmasabbika az Epilepszia. E bajban szenvedőknek vigaszul szolgálhat azon értesülésünk, mely szerint egy magyar orvos e betegség ellen új és hatékony módszert, a mely már külföldön is méltó elismerésben részesült, alkalmaz gyógyszerrel. Ez orvos a Budapesten, Nagykorona utca 18. sz. a lakó dr. Szabó B. Sándor, ki készséggel nyújt felvilágosítást mindazoknak, kik gyógyító módszere segélyével e súlyos bajtól szabadulni óhajtanak.

*** Siketnéma tanulók felvétele.** A siketnémák aradi intézetének körzetéhez Arad, Békés, Bihar- és Csanádvármegyék, valamint Ujarad község tartozván, a felügyelő-bizottság a jövő 1909—1910. iskolai évre int. en veszi fel a 7—10 éves korban lévő mindkét nemű és bármely vallás felekezethez tartozó siketnéma gyermekeket. A felvétel és ellátási segély elnyerése iránti kérvényeket március hó 1-ig kell beküldeni. A kérvényekhez szükséges mellékletek űrlapjait az intézet igazgatóságától egyszerű levélben kérhetik a szülők; innen akkor bővebb felvilágosítást is kapnak.

*** A Félix fürdő vendégei.** A zord idő dacára se mondható a Félix fürdőt kihaltnak. Az idő zordonságát kellemessé tudja tenni a fürdő elsőrendű berendezése és az új felszerelések. Jelenleg a következők tartózkodnak kint a fürdőben. Mezey Mihály kir. közjegyző Nagyvárád, Fényes Manó takarékpénztári igazgató Nagyvárád, Juricskay Ákos ny. szolgabíró Nagyvárád, Bay Sándor földbirtokos Álmosd, Fényes Elek földbirtokos Batiz-Vasvár, Tényi Gyula tanító Szentjános, Roska Vertán kir. végrehajtó és neje Kolozsvár, Bleyer Ferenc kereskedő és neje Komádi, Weinberger Sámuel kereskedő Tótós, Vörösmarthy Imre és neje Komádi, Tóth István Arad, Mihály József magánzó Budapest, Nagy Sándor hivatalnok Debreczen, Pósta Mihály földbirtokos Temesvár.

*** Szabadiskolai előadás.** Nagyon érdekesnek és tanulságosnak ígérkezik az az előadás, amelyet a Biharvármegyei Népművelési Egyesület szabadiskolája ma, vasárnap, délután 5 órakor fog tartani a községi polgári fiúiskola II. emeleti zenetermében. Fodor Ferenc reálisiskolai tanár ur a művészettörténelem köréből a renaissancekor művészetéről tart előadást. Amikor az újkor művészeiről beszél, egyszerűen be fogja mutatni a művészeti irányok feltűnésével kapcsolatban a legkiválóbb remekművek másolatait is. A második előadó Kortsáros László elemi iskola igazgató ur lesz, aki vetített képek kíséretében az állambiztartásnak sok csínját binját fogja megismertetni a hallgatósággal. Hallgató lehet mindenki, aki iskolai kötelezettségének már eleget tett. Az előadások hallgatása teljesen díjmentes. *Az előadások.*

A »Pannonia« kávéházban ma és minden vasárnap este katonai zene játszik.

*** A Fekete Sas tényképésze** rövid idő alatt megmutatta, hogy a fővárosban szerzett jó hírneve nem légből kapott frázis, hanem kiváló szakudásának és finom izlésének méltó elismerése volt, mert várakozáson felüli eredménnyel dolgozik s művészi képei tért hódítanak az elegáns salonokban. Képeinek nagybecsű sajátja, hogy szemlélésük nem is fotográfia, hanem eredeti festmény benyomását teszi s a megszólalásig hű alakjaiból megkapó szín és elevenség árad. Felhívjuk a nagyközönség érdeklődését különösen a farsangi szezon bál felvételeire, amikor a villanyvilágításra berendezett műterem előzetes bejelentésre 9 óráig nyitva van.

Ma délelőtt 10-től 1 ig

NAGY KATONAI HANGVERSENY

a Pannonia-étteremben

Dróher sör.

Villás reggeli.

*** Bohém-Cabaretestély az orsz. színészegyesület javára.** F. évi 21 én, farsangvasárnap este az orsz. színészegyesület nyugdíjintézete javára a »Pannonia« vendéglő összes helyiségeiben Erdély Miklós ur a »Szigligeti« színház illusztris igazgatójának védnöksége alatt egy nagy bohém-cabaretestély rendeztetik oly nagyszabású és ötletes műsorral, mely a szép és humánus célnak már eleve teljes sikert biztosít. De megérdemlik kedvelt színészeink a közönség legnagyobb pártolását, a midőn éppen ők, kik oly sok élvezetes és kellemes órákat szereznek nekünk egész éven át, egy estére saját egyesületük gyarapítására a közönség köz és elismert pártfogását igénybe venni óhajtják. Lesz kabaré, virágcsata, makkhetescsarda, czukrász- és pezsgősátor, s egyáltalában oly ötletes műsor, ugy mindenki meglegedetten fog ezen estélyről, remélhetőleg reggel távozni. A meghívók és a műsor már a holnapi nap folyamán lesznek szétküldve.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap délután: Vig özvegy.
Vasárnap este: A kedélyes paraszt, premier.
Hétfő: Kedélyes paraszt.
Kedd: Kedélyes paraszt.
Szerda: Kedélyes paraszt.
Csütörtök: Tatarjárás.
Péntek: Forradalmi nász.
Szombat: Izrael. (Kezdete 7 órakor.)
Vasárnap délután: Csókkirály.
este: Izrael.

A ma esti bemutató. Fal Leó legújabb operettjét, a »Kedélyes parasztot« ma este mutatják be a Szigligeti-Színházban. A finom zenéjű operettel annak idején Bécsben egymásután ötvenszer adták elő s most egymásután diadalmasan kerül színre a magyar színpadokon. A »Kedélyes paraszt« abból a fajtájából való a kedélyes bécsi operetteknek, amelyekben a darab meséje tele van egy csomó tréfás epizóddal. — A kedélyes paraszt pompás alakját Hajnal Gyurka játssza. Kitűnő szerepe van a bájos muzsikájú operettben Diósi Nusinak, Toronyinak, Sik Rezsőnek s az egész énekes személyzetnek.

A király. Némileg változott szereposztásban került tegnap színre A király. Teréz szerepét Hevesi Mariska játszotta sok igyekezettel és elég szép sikerrel. Csak a II. felvonásba kellett volna még több elevenség.

MULATSÁG.

Naptár.

Február 16. Swárdström négyes hangversenye a Csarnokban.
Február 18. A m. kir. nagyváradi honvéd hadapród iskola tánevigalma saját helyiségében.
Február 18. Kereskedelmi iskola táne mulatsága. (Csarnok.)
Február 21. Postás bál. (Csarnok.)
Február 22. Megyebál. (Csarnok.)

*** Tiszti bál a Csarnokban.** Gyönyörű elite közönség töltötte meg tegnap este a Kereskedelmi Csarnok termeit. Gyönyörű leányok, szép asszonyok jöttek 9 óra után a délcig tiszti rendezők sarján a terembe, hol helyet foglalva végighallgatták a finom izléssel és ügyességgel összeállított műsort. A szépen sikerült énekszámok s magas nivóju zene előadások művészi élvezetben részesítették a közönséget. A műsort egy kacagtatásig humoros némajáték zárta be, mi kitűnő hangulatba hozta a mulatság közönségét. Meltán nagy elismerés illeti a rendezőseget, kik csak alapos munka után lehetnek képesek ily fényes műsort produkálni.

Az előadás után megkezdődött a tánc, mely folyt egész kivirradtig; a legnagyobb jókedvvel és rózsaszínű hangulattal.

A jelenvolt hölgyek közül a következőket sikerült tudósítónknak feljegyezni:

Asszonyok: Dr Imrik Péterné, Wallner Ödönné, Hlatky Endréné, Grünweig Arturné, Cankl Rudolfiné, Schvarecz Gézané, Bagossy Kálmánné, Középesy Kálmánné, Varró Domokosné, Schweiger Edéné, Bodnár Elemérné, Aba Illésné, Szondy Vilmosné, Puskás Béláné, Mártonfy Marcellné, Kolosy Béláné, Mórócz Ernőné, Versel Istvánné, Bellányi Jánosné, Stankovics Ernőné, Kakas Jánosné, Kirch Arpádné, Pernecky Jenőné, Baán Lajosné, Winkler Szilárdné, Naményi Zsigmondné, Dénes Arnoldné, Wirth Károlyné, Palotay Armádné, Major Ödönné, Sztreska Imréné, Ránfi Ödönné, Balogh Barnáné, Hertner Józsefné, Sereghy Dezsőné, Panner Károlyné, Kovács Mihályné, Noosz Jánosné, Nagy Farkasné, Sebesta Ottokárné, Lukács Ödönné, Koós Elemérné, Kappel Györgyné.

Leányok: Valner nővérek, Hlatky Duczy, Bagossy Olga, Középesy Birike, Varró Margit, Schweiger Leonka, Bodnár nővérek, Aba Irénke, Szondy nővérek, Puskás Irénke, Versal nővérek, Stankovics Irénke, Imrik Margit, Kakas Mimi, Imrik Erzs, Ránfi Ilonka, Kertner Szidi, Molnár Erzs, Lukács nővérek, Rednik Vilma, Bérci Gabika, Fekete Ilonka, Korda Boriska, Kappel Lotti.

*** Megyebál.** Az utóbbi évek legfényesebb mulatságának ígérkezik a 22-én tartandó megyebál. A Kereskedelmi Csarnok termei még sohasem voltak oly impozánsan díszítve, mint a 22-iki estélyre lesz. A termekben és folyosón, valamint a lépcsőn két waggon fenyőfa lesz izléselesen elhelyezve. A fenyőfákat Radu Demeter püspök ajándékozta és szállította a rendezőségnek. A termekben gyönyörű harmóniában fog egyesülni a természetes virágtenger az örökzöld fenyőfák sötétzöld színével és a sok-sok színes szövet, szőnyeg- és más drapéria díszítésekkel. Különösen díszesnek ígérkeznek a páholyok, melyeket Szolga Ferenc kárpitoz. A termék villanynyal és gázzal lesznek világítva. A rendezőség bámulatos munkát fejt ki, hogy a bál jó sikerét biztosítsa. A város nagyobb varrodáiban már serényen folynak a szebbnél-szebb toalettek készítése. A toalettek olyan fényesek lesznek, hogy azokról külön lehet beszámolólt tartani. A belépőjegyek közül már eddig is igen sok kelt el az alispáni hivatalból, ami az est jó sikerét garantálja.

*** A magántisztviselők társasvárosorája.** A nagyváradi magántisztviselők egyesülete, abból az alkalomból, hogy eddigi elnökük Fényes Manó az elnöki tisztiségről leköszönt, továbbá az új tisztikar megválasztása alkalmából is, tegnap szombaton este a »Sas« étteremben kitűnően sikerült társasvacsorát rendeztek Fényes Manó és az új tisztikar tiszteletére. A társasvacsorán a magántisztviselők nagy számban vettek részt s megjelent azon *Kremler* Lipót tanár, a magántisztviselők orsz. egyesületének főtitkára is. A társasvacsorán lelkes pohárköszöntők hangzottak el, amelyekben különösen Fényes Manót, az egyesület alakulása óta buzgó volt előkét ünnepeiték.

*** Próbabál.** Dr Sereghy Mihályné urnó védnöksége alatt álló kolon befejezésére jelmezes műtáncok, ballettek és különféle jelmezes nemzeti, szalon és társastáncok bemutatásával egybekötött jelmezes záróvizsga-estélyt, (próbabált) ma, vasárnap, február 14-én tartják a volt Zsófia-szálloda összes termeiben. Kezdete este fél 8 órakor. A műtáncok bemutatásának kezdete pontban 8 órakor. Belépődíjak: Családjegy (3 személyre) 5 korona. Családjegy: (4 személyre) 6 kor. Személyjegy 2 kor. Karzati ülőhely 1 kor. Állóhely 60 fillér. A zenét Hamza Gyuszi zenekara szolgáltatja. 10 óra után feintettek is részt vehetnek a táncban. A műtáncokat Brocken Béla zongoraművész fogja kísélni.

ZENE.

A Svárdström-hangverseny. Művészi esemény számba megy a keddi hangverseny, a mikor a négy bájos svéd énekesnő, a Svárdström nővérek mutatják be pompás ének művészetüket a nagyvárad közönségnek. Magyarországi körutjuk eddigi részleteiről a lapok mindenfelé a legnagyobb elragadtatással írnak s bizonyos, hogy itteni szereplésük is emelkedetes marad. A hangversenyre a jegyek legnagyobb része már elkelt; jegyek előváltathatók *Sebő* Imre könyvkereskedésében.

TÁVIRATOK.

Szerbia occupálása.

Bécs, február 13. A külügyi hivatalok azzal foglalkoznak, hogy Ausztria-Magyarország az európai nagyhatalmaktól felhatalmazást kapjon Szerbia occupációjára. Ez a hír óriási szenzációt keltett, mert így nem háborúról van szó, hanem Szerbiának az európai béke érdekében való occupálásáról, mely Szerbia végét jelentené. Az occupációval Ausztria-Magyarország lesz megbizva. Ez természetesen óriási áldozatokba fog kerülni esetleg a monarchiának, de meglesz érte a kárpótlás is.

A balkáni események.

Konstantinápoly, február 13. Az egység és haladás érdekében működő ifju-török bizottság hivatalos nyilatkozata erőlyesen megcáfolja azokat a híreszteléseket, amelyek szerint előkészületek történnek a szultánnak Juszf Izzedin herceg javára való detronizálására s hogy a hadügyi és tengerészetiügyi minisztert ezért távolították el. A bizottság, amely annyi mérsékletet tanusított, a legutóbbi kongresszus alkalmával kidolgozott új programban kötelezte magát, hogy megvédi a szultán életét és jogait, amíg hű marad az alkotmányhoz és ezért visszautasítja a humanizmus és az ottomanizmus ellenségei által terjesztett hazugságokat.

Konstantinápoly, febr. 13. Kiamil pasa nagyvezér ma hir szerint olyan okmányokat fog a kamara elé terjeszteni, melyekből kitűnik, hogy a szultán ellen a tegnapi szelamlikon merényletetet terveztek.

Igazságszolgáltatás.

A Breider-ház ügye a törvényszéken.

Az ország nagy szomorú szenzációja volt Nagyváradnak 1907 őszén, *Breider* Armin helyi nagykereskedő egy hatalmas bérpalotát építtetett a Kossuth-utcán, több mint 50 ember dolgozott a falakon s mikor már majdnem kész volt a két emeletes palota a felületes munka és rossz anyag felhasználás következtében 1907 nov. 12-én reggel a ház belső falazata hatalmas robajjal összeomlott, maga alá temetve az éppen reggelizni készülő munkásokat. Közülük 13 életét vesztette a romok

alatt s 6 embert megfeszített munka és serény mentés által tudtak visszaszerezni a haláltorkából, kik szintén igen jelentékeny sérüléseket szenvedtek. Az ügyesség vádat emelt az építő vezetőség ellen s megidézte a kir. törvényszék elé *Szász* Róbert vezető mérnököt, *Ligeti* Antait és *Kosztai* János pallér-mestert.

Tegnap reggel 9 órakor ült egybe a kir. törvényszék *Korn* Lajos elnöklése mellett, hogy ítélezzék azok fölött, kik lelkiükön viselik a 13 halott elpusztulását. *Szász* Róbert, ki az építést vezette, ki közigazgatásilag elsősorban felelős a katasztrófiáért, mint ki aláírta a tervet, nem jelent meg a tárgyaláson. Tudvalevő dolog, hogy *Szász* Amerikába, vagy mint mondják Dél-Atrikába szökött, érezve a reá hárítható felelősség horderejét.

Ligeti Antal ellen a vizsgálat folyamata alatt megszüntették a vádat s így csak *Kosztai* János pallér-mester ült tegnap a vádlottak padján.

Korn Lajos elnök a tárgyalás megkezdésénél ismerteti az ügyet s bejelenti, hogy *Szász* Róbert tartózkodási helye ismeretlen s így be nem idézhető. Majd megkérdi *Kosztai* Jánost, hogy bűnösnek érzi-e magát?

Kosztai a következőkben felelt:

— Nem érzem magam bűnösnek, mert én csak a parancsokat, miket *Szász* mérnök ur kiadott — fogantatosítottam. Én csak azt tettem és tétettem, ami mondva lett.

Majd elmondja, hogy 4 évig dolgozott *Rimanóczy* Kálmánnál, ki teljesen s mindenkor meg volt vele elégedve. Látta — ugymond — hogy nem helyes az, hogy a pincefalakat a rendelkezés következtében régi téglarészekből rakják. Szólt is ezért *Szász* Róbert mérnöknek.

— Gyenge lesz kérem a pince bolthajtás, ha tégladarabokból rakjuk a közép-pillért.

Erre azonban *Szász* azt válaszolta:

— Ne ártsa magát olyan dolgokba, mihez nincsen semmi köze.

Én engedelmesskedtem, mert kenyereimről volt szó.

Szász Róbert naponta töltött egy-két órát az épülő ház körül, ő látta hogy miből készülnek a pillérek. Mikor már jó előre haladt a munka, egy repedés keletkezett az egyik boltíven s erre is figyelmeztette, *Szász* azt annak becementezését rendelte el, mi az ő felügyelete alatt meg is történt.

Kosztai János ujólag kijelenti, hogy ő ártatlannak érzi magát e dologban.

Ezután a szakértők meghallgatása következett, kik egyhangulag azt állították, hogy *Kosztai* János nem lehet felelős, mert hiszen ő csak a mérnök utasítását volt hivatva elvégezteni s a munkánál felügyelni. A pallér mester nem képesített annak megítélésére, hogy egy pillér bizonyos anyagból, bizonyos méretekkel mily teher elbírására képes.

A szakértők után *Rimanóczy* Kálmán mondotta el, hogy ő a vádlottat mindig becsületes és lelkiismeretes embernek ismerte és nem hiszi, hogy az gondatlanságot követett volna el.

Ezek után a tanúk kihallgatására került a sor, kik a vádlott mellett vallottak igazoiva azt, hogy *Szász* Róbert sokat volt az építkezéseknél jelen és látta, hogy mily anyagot használnak, sőt tudomásuk van arról is, hogy *Szász* Róbert maga rendelte el a törmelékek felhasználását a pillérek építésénél.

Déltán 6 óra volt már, mikor a vád és védbeszédre került. *Thury* Endre, a vád képviselője röviden kifejti a vád álláspontját, mely szerint a 290. § és 291. § alapján gondatlanságból elkövetett többszörös emberölésben és a 310. II. § alapján súlyos testi sértésben kéri bűnösnek kimondatni *Kosztai* Jánost.

Szépen kidolgozott érvekből beszéddel válaszolt *Fráter* Pál védő a vádra.

Egy kép jut eszembe — ugymond — még gyermekkorom rózsaszín fátylon keresztül vibrál szemem előtt, hol az éj sötétjében egy egeret hátszól egy egész felvertzett had. Ilyen ez a jelen eset is.

Egy nagy katasztrófa áll előttünk s azok, kik ezt előidézték tul a tengeren nevetnek, míg egy nyomorult munkás ember itt ül hátát tartva mások fukarsága és gondatlansága miatt. Majd elősorolja a védelemre felhozott súlyos érveket s a vádlott felmentését kéri.

A kir. törvényszék az idő előrehaladottsága miatt a tárgyalást ma 10 órára halasztotta el.

A tárgyalási termet zsufolásig megtöltötte az érdeklődő közönség.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

K. E. Nagyvárad. Beküldött cikkek tartalmas, irányunknak megfelel, stílusa élvezhető. Ha terünk engedi, készségesen közöljük. Hasonló cikkekkel máskor is szívesen látjuk. A versben is van jó gondolat, de kifejezései kissé prózaiak. Üdvözlét.

NYILTÉR.

A legjobb kutyakalács
féle **Kutya-Kalács**,
rek közül a le
50 kg. 25. —
Fattinger-
szere. 20 K.
Arje kutyák ré-
t. mentve 8. 50 K.
und Fattinger's Pa-
-Neustadt. 250-nél több
Fattinger-féle tápszer állatorvosi
ellenőrzés mellett készül.

REGÉNYCSARNOK.

EMIKE.

IRTA:

HAJDU IMRE.

(Folytatás.)

48.

— Holta után pedig legyen egyenlő osztály utján azon fiu gyermekeké, kik magokat kiképezve, jogi vagy orvosi oklevelekkel fognak elbátatni, vagy oly iparágat folytatnak, melyből szerényen bár, de becsülettel tudnak megélni, ellen esetben ez is a leányt illesse. Ha nagyságod ekként fog intézkedni, először is a vagyona biztosítva lesz a megsemmisülésől; másodsor pedig azon üdvös dologgal van összekötve, hogy a fiuk, ha örökölni óhatának, képszerűen lesznek megoktatva kiképezve, s így a műveletlenség posványából kirántja őket nagyságod s hasznos honpolgárokat terem belőlük a hazának; ha pedig ezen hasznos és üdvös intézkedése sikerül, volna nagyságodnak s ök a nyereség, du vaság s tudatlanság labirintjában maradnának, vagyont úgy sem érdemelnék, mert azt minden megbecsülni nem tudják, könnyű imá apjok példá-

V. v.	Gy.
5	13
5	27
5	43
6	07
6	21
6	34
6	41
6	51
7	00
7	11

Tvsz.	Bo
5	30
5	43
6	07
6	24
7	07
7	21
7	89
7	55
8	14
8	28
9	01
9	14
9	29
9	87
9	51
10	00
10	10
10	22
10	86
10	50
11	19
11	30
11	46
12	00
12	19
12	85

Szv.	S
6	02
6	12
6	29
6	44
7	08
7	28
7	39
7	58
8	17
10	45

Szv.	S
10	00
10	22
10	50
11	04
11	15
12	08
12	22
12	31
12	43
12	56
13	13
13	25
2	07
3	11

VASUTI MENETREND.

ÉRVÉNYES OKTÓBER 1-TŐL.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.

Budapest		Nagyvárad		Kolozsvár		Oda. — Vissza.		Budapest		Nagyvárad		Kolozsvár		Oda. — Vissza.	
V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.		Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	
7 20	8 20	12 20	2 25	—	5 40	9 15	Ind.	5 00	7 20	7 50	—	1 40	6 40	9 40	
—	10 28	2 43	+3 41	—	8 13	10 23	Ind.	2 44	5 11	6 34	—	12 30	5 04	8 26	
—	11 21	3 40	4 16	—	9 02	11 19	Ind.	12 34	3 44	5 39	—	11 38	3 49	7 32	
5 13	2 06	7 42	5 57	1 35	12 25	12 55	Ind.	5 06	12 37	3 56	10 20	9 52	12 48	5 27	
5 27	2 18	7 59	—	1 49	12 41	—	Ind.	4 50	12 41	—	10 01	—	12 37	—	
5 43	2 33	8 18	+6 17	2 05	12 59	—	Ind.	4 29	12 25	—	9 38	+9 33	12 23	+5 07	
6 07	2 52	8 44	6 32	2 26	1 36	1 31	Ind.	3 59	12 03	3 18	8 56	9 19	12 05	4 53	
6 21	3 05	9 01	—	2 38	1 50	—	Ind.	3 31	11 51	—	8 35	—	11 52	—	
6 34	3 17	9 17	—	2 20	2 04	—	Ind.	3 16	11 39	—	8 17	—	11 41	—	
+5 41	—	—	—	—	—	—	Ind.	+2 40	—	—	+8 07	—	—	—	
6 51	3 30	9 37	—	3 04	2 18	—	Ind.	2 29	11 26	—	7 54	—	11 30	—	
7 00	3 38	9 41	—	3 13	2 27	—	Ind.	2 19	11 19	—	7 43	8 48	11 23	—	
7 11	3 48	10 00	—	3 25	2 38	2 11	Ind.	2 05	11 09	2 39	7 28	8 41	11 14	4 15	
—	4 10	5 44	—	—	3 06	2 18	Ind.	8 30	10 34	2 32	7 07	8 34	10 53	4 09	
—	4 17	5 53	—	—	3 13	2 26	Ind.	8 22	10 27	2 26	7 01	—	10 47	—	
—	4 27	6 04	—	—	3 22	—	Ind.	2 09	10 18	—	6 51	—	10 38	—	
—	4 38	+6 18	—	—	—	—	Ind.	+7 53	—	—	+6 38	—	10 27	—	
—	4 47	6 30	7 42	—	3 42	2 51	Ind.	7 43	10 00	2 03	6 30	8 10	10 21	3 40	
+1 43	—	+6 39	—	—	—	—	Ind.	+7 31	—	—	+6 21	—	—	—	
—	—	+6 46	—	—	—	—	Ind.	+7 24	—	—	+6 14	—	10 09	—	
—	5 02	6 55	7 55	—	3 58	+3 05	Ind.	7 17	9 44	+1 50	6 09	+7 58	10 04	+3 24	
—	5 06	7 02	—	—	4 03	—	Ind.	7 10	9 38	—	+6 03	—	9 59	—	
+2 10	—	+7 12	—	—	—	—	Ind.	+7 03	—	—	+5 56	—	—	—	
—	5 25	7 46	8 15	—	4 22	3 26	Ind.	6 50	9 25	1 37	5 47	7 46	9 47	3 08	
+2 27	—	—	—	—	—	—	Ind.	6 39	—	—	+5 41	—	—	—	
—	5 33	7 55	—	—	4 30	—	Ind.	+6 33	9 16	—	+5 36	—	9 39	—	
+2 37	+5 38	—	—	—	—	—	Ind.	+6 27	+9 13	—	+5 31	—	—	—	
—	5 49	8 13	—	—	4 44	—	Ind.	6 15	9 04	—	5 21	—	9 28	2 49	
—	5 57	8 22	—	—	4 52	—	Ind.	5 38	8 56	—	+5 12	—	+9 20	—	
—	6 08	8 35	8 48	—	5 03	—	Ind.	5 26	8 47	—	5 03	—	9 13	2 34	
+3 19	—	+8 48	—	—	—	—	Ind.	+5 13	—	—	+4 50	—	—	—	
—	6 30	9 07	9 03	—	5 27	4 16	Ind.	5 04	8 31	12 55	4 43	7 07	8 58	2 19	
—	8 27	11 50	10 30	—	7 27	5 53	Ind.	1 30	5 59	11 10	—	5 21	6 49	12 32	

Nagyvárad—Vaskóh.

Vésztő—Kötegyán—Hollód.

Nagyvárad		Vaskóh.		Oda. — Vissza.		Nagyvárad		Vaskóh.	
Tvsz.	Szv.								
5 30	4 30	Ind.	Nagyvárad	Erk.	9 49	8 44	—	—	—
5 43	4 41	—	Várad-Velence	—	9 38	8 33	—	—	—
+5 57	4 56	—	Rontó	—	+9 24	+8 19	—	—	—
6 07	5 05	—	Félfürdő	—	9 17	8 12	—	—	—
6 24	5 21	—	Kardó	—	9 03	7 58	—	—	—
7 07	5 58	—	Nyárló	—	8 37	7 32	—	—	—
7 21	6 11	—	Magyargyepes	—	8 25	7 20	—	—	—
7 39	6 23	—	Tasádfő	—	8 09	7 04	—	—	—
7 55	6 38	—	Drágacséke	—	7 55	6 50	—	—	—
8 14	6 57	—	Magyarszéke	—	+7 36	+6 31	—	—	—
+8 28	+7 13	—	Dused	—	+7 22	+6 17	—	—	—
9 01	7 44	—	Szombatság-Rogoz	—	6 56	5 51	—	—	—
9 14	7 53	—	Hollód	—	6 46	5 41	—	—	—
9 29	8 18	—	Gyanta	—	6 23	5 18	—	—	—
+9 37	+8 22	—	Fekete Kápolna	—	+6 14	+5 09	—	—	—
9 51	8 40	—	Sólyom	—	6 00	4 55	—	—	—
+10 00	+8 49	—	Belényesörvényes	—	+5 53	+4 48	—	—	—
+10 10	+9 05	—	Borz	—	+5 44	+4 39	—	—	—
+10 22	+9 17	—	Belényesujlak	—	5 34	4 29	—	—	—
+10 36	+9 31	—	Sonkolyos	—	+5 25	+4 20	—	—	—
+10 50	+9 45	—	Fenes	—	+5 16	+4 11	—	—	—
11 19	10 08	—	Belúyos	—	5 01	3 56	—	—	—
11 30	10 19	—	Dragonyesd	—	+4 42	+3 37	—	—	—
11 46	10 35	—	Szudrics	—	4 31	3 26	—	—	—
12 00	10 49	—	Rieey	—	+4 19	+3 14	—	—	—
12 19	11 08	—	Lunka-Rézbánya	—	+4 08	+3 03	—	—	—
12 35	11 24	—	Vaskóh-Barest	—	3 58	2 53	—	—	—

Vésztő		Kötegyán		Hollód.		Oda. — Vissza.		Vésztő		Kötegyán		Hollód.	
Vv.	Vv.												
4 45	5 10	Ind.	Vésztő	Erk.	4 20	4 02	—	—	—	—	—	—	—
5 03	5 28	—	Okány	—	9 02	8 21	—	—	—	—	—	—	—
5 24	5 43	—	Gyanta	—	9 43	8 10	—	—	—	—	—	—	—
5 52	6 07	—	Sarkadkeresztúr	—	8 33	2 50	—	—	—	—	—	—	—
6 00	6 15	—	Méhkerék	—	8 06	2 40	—	—	—	—	—	—	—
6 16	6 31	—	Kötegyán	—	7 19	2 15	—	—	—	—	—	—	—
6 20	6 35	—	Kötegyán	—	7 07	2 02	—	—	—	—	—	—	—
6 48	7 03	—	Pósa	—	6 51	1 51	—	—	—	—	—	—	—
7 02	7 17	—	Illye	—	6 34	1 31	—	—	—	—	—	—	—
7 12	7 27	—	Csegöd	—	6 25	1 21	—	—	—	—	—	—	—
7 21	7 36	—	Erdőgyarak	—	6 16	1 11	—	—	—	—	—	—	—
7 39	7 54	—	Árpád	—	6 06	1 00	—	—	—	—	—	—	—
8 17	8 32	—	Feketebátor	—	5 44	12 32	—	—	—	—	—	—	—
8 37	8 52	—	Feketebátor	—	5 21	12 10	—	—	—	—	—	—	—
8 49	9 04	—	Tenke	—	5 04	11 33	—	—	—	—	—	—	—
8 59	9 14	—	Rippa	—	4 41	11 21	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	Mocsár-Gyanta	—	4 24	11 09	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	Hollód	—	4 07	10 59	—	—	—	—	—	—	—

Szombatság—Rogoz—Dobrest.

Szombatság		Rogoz		Dobrest.		Oda. — Vissza.		Szombatság		Rogoz		Dobrest.	
Vv.	Tvsz.												
9 30	7 30	Ind.	Szombatság-Rogoz	—	6 41	4 57	—	—	—	—	—	—	—
9 59	7 59	—	Nánhegyes	—	+6 14	+4 30	—	—	—	—	—	—	—
10 09	8 09	—	Dobrest	—	6 04	4 20	—	—	—	—	—	—	—

Nagyvárad—Békéscsaba—Szeged—Arad.

Nagyvárad		Békéscsaba		Szeged		Arad.		Oda. — Vissza.		Nagyvárad		Békéscsaba		Szeged		Arad.	
Szv.	Mv.	Szv.	Mv.	Szv.	Vv.												
6 02	8 01	10 20	1 13	4 45	7 40	Ind.	Nagyvárad	—	Erk.	8 28	9 40	12 05	3 10	4 00	8 10	9 20	
6 12	8 13	10 30	1 25	4 56	7 51	—	Óssi	—	—	8 14	9 29	11 52	2 57	3 49	7 59	9 03	
6 29	8 33	10 48	1 48	5 15	8 06	—	Less	—	—	7 54	9 12	11 30	2 35	3 33	7 43	8 47	
—	8 44	10 56	2 00	+5 25	+8 15	—	Gyapju	—	—	+7 40	—	11 14	+2 20	3 22	—	+7 24	
6 44	9 03	11 03	2 19	5 34	8 24	—	Csúfa	—	—	7 30	8 54	11 03	2 10	3 15	7 26	8 30	
—	+9 13	—	2 31	—	+8 34	—	Pusztaradvány	—	—	+7 17	—	10 38	+1 47	—	—	+7 07	
—	+9 20	—	2 39	—	+9 44	—	Madarász	—	—	+7 09	—	10 30	+1 40	—	—	+6 59	
7 08	9 27	11 18	2 51</														

ját követve, időnap előtt el fognák úgy is vesztigetni; ez az én szerény nézetem, nagyságos asszonyom, — teszi utána nyomatékosan Demeter.

Az öreg nő, mint akit kicseréltek, oly nyugodtan s örömtelien kelt fel karos székéből, odament Demeterhez, megölelte s megcsókolta őt; Demeter viszont tiszteletteljesen csókolta össze az agg nő kezét.

— Az én istenem áldja meg Demeter öcsém, önnek okos szavai irkánt hatottak fájó lelkemre, mely most tökéletesen meggyógyult; igaz, hogy magamtól nehéz lett volna nekem ekként kitalálni, de jó az isten, ad utat és módot a jó cselekedetek teljesítésére; most már nyugodtan várom halálom óráját, mert megtettem mindent, mit családom emelésére, fentartására célszerűnek gondoltam; ha nem használt, isten látja lelkemet, de én nem tehetek róla; a végrendeletet még ma szórólszóra az elmondott mód szerint fogom elkészíteni, lehet, hogy emiatt átkozni fog unokaöcsém s alán fiait, de én ártatlan vagyok, mert mikor ezt cselekszem, csak javokat óhajtom.

— Higyje meg nekem nagyságod, hogy eljárásáért nem átkozhatják, csak áldhatják, mert egyedül magok az illetők lesznek okai, ha az örökségből kizáratnak s szerintem bár minden család ekként cselekednék s biztos vagyok benne, hogy soha nem aljasodnék el az utódokban; ha peéig mégis átkoznák, higgye nekem nagyságod, hogy a szamarak ordítása soha sem hatott még fel a mennyek kapujáig, hanem rendesen visszahullt az illetők nyakába, kiket a közvélemény anélkül is eléggé sújtott.

— Igaza van édes öcsém, igaza van! s ép ez okból akként is fogok cselekedni, amint azt elvégeztük; mert hiába csak szép kis vagyton ez az enyém, nem elhányni-venni való; a világ igaz csak 70 000 forintból tud, értékem azonban a százötvenezeret is túlhaladja, melyet csak önnek fedezek fel s mely vagyonom részint takarékpénztári könyvecskékben, részint részvények s államsorsjegyekben van, erről tehát intézkednem kell még pedig gyorsan.

Az agg nő szeme sugárzott az örömtől, mint egy pár gyémánt a nap sugárától, azután folytató:

— Még egyet kérdenék öcsém?

— Parancsoljon nagyságod.

— Ugyan mondja meg nekem, bányanu kívántatik egy biteles végrendelet aláírásához?

— Különféleképen: ha sajátkezűleg írjuk, elég három, ha más-ai íratjuk, öt okvetlenül szükséges nagyságos asszonyom.

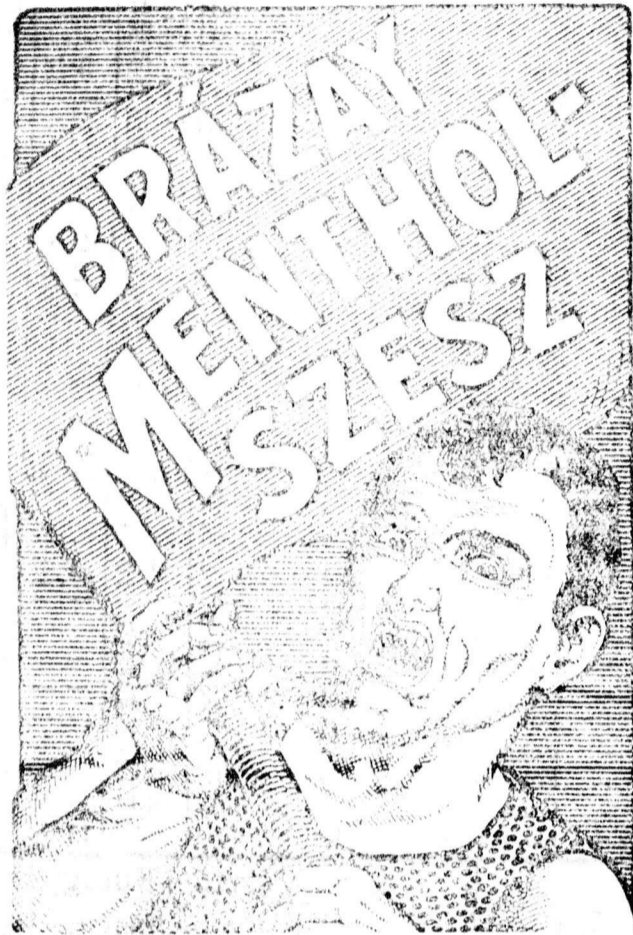
— Jól van, tehát legyen öt, — hagyja helyben a jó öreg asszony, azután kissé gondolkodni kezdett, mintha valami dolognak nem tudná a módját eltalálni, később kissé zavarba jöve megszólalt: édes öcsém Demeter! ön igen jól tudja, miszerint örültem, ha körömben volt s így felfoghatja azon küzdelmet is, amelybe nekem az kerül, hogy önt jelenleg eltávolítom; de hiába a körülmények így hozzák magokkal, én elhatároztam végrendeletemet ma, sőt még még ez órában elkészíttetni, melynek elkészítésénél önnek bizonyos okoknál fogva nem szabad jelenlenni, tegye meg tehát nekem azon szíveséget, távozzon s egyidejűleg küldje el hozzám a tiszteletes urat, kápiánjával és kántorjával, továbbá a bírót, törvénybírájával együtt; azután pedig, ha önnek ideje engedi, látogasson meg este felé; de ugyebár, nem magyaráz balra? s nem veszi őszinteségemet rossz néven? — kérdi jószívet az agg nő, jobbát nyujtva Demeternek, mit az tiszteletteljesen csókolt meg.

— Nagyságos asszonyom! hogyan tételhet fel felőlem ilyesmit? holott én magamat kegyes engedelmeimből egészen itthon érzem nagyságod házával; ó csak méltóztassék parancsolni vélem s én legkedvesebb kötelességeim közé sorozom nagyságod parancsát.

(Folyt. köv.)

A munkatársaink által
Dr. VUOSKICS QYULA

**Az élet minden bajában legjobb segítség
és legmegbízhatóbb háziszer a**

ERŐSIT! SEGIT! MEGOV!

Egy üveg ára 40 fillér.
Kapható mindenütt.

Berkes Bertalan

Nagyvárad, Zöldfa-utca 21. sz. a.
TELEFON 180. — TELEFON 180
Gazdálkodóknak gépotaj továbbá zsir, kátrány stb. Vidéki kereskedőknek cipőkrém, parkett fényezőmáz, Emke lakkok stb. vételénél legnagyobb árengedmények.

Özv. dr DEÁKNE

kitünő hírnevű

fogműtermében

huszonhatévi gyakorlatom alapján legjobb anyagokból művészi kivitelben minden ebbe a szakmába vágó munka készül. Nagyvárad, Kossuth-utca 2. szám, a »Fekete Sas«-sal szemben.

Kiadól akások!

Pávelutca 27. szám alatt:

egy három szobás utcai lakás
egy három szobás udvari lakás

május elsejétől kiadó.

A lakások és tartozékaik teljes kényelemmel vannak kiállítva.

PFAFF CZECH
LONDON
PARIS
ÉS
BERLINI
**NYAKKENDŐ
ÚJDONSÁGAI
PAZAR VÁLASZTÉKBAN
MEGÉRKEZTEK**

PFAFF CZECH
VADÁSZ
KÜLÖNLEGESSEGEI
MEGÉRKEZTEK

DENT GLOVES ÉS FOWNES GLOVES
**A VILÁG
LEGJOBB
KEZTYÜI
KAPHATÓK**
PFAFF CZECH

Tötös Mihály

Épület és diszmű bádigos mester
:: Bethlen-utca 36. szám. ::

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget hogy épület és diszmű bádigos munkáim mellett elfogadok teljes fürdő berendezéseket, szőkőkúrákat és vízvezetőket saját rezervával, ugyszintén házaknak egész éven át jókarban tartását.

Nagyobb vállalatnál költségvetéssel díjtalanul szolgálók.

Helybeli és vidéki telefon száma 386.
Ugyanott két tanuló felvétetik.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
2856—1909. szám.

Hirdetmény.

A borhamisításnak és a hamisított bor forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1908. évi XLVII. t. cikk s az ennek végrehajtása tárgyában kiadott 112000—1908. számú földmivelésügyi miniszteri rendelet értelmében felhívom mind azokat kiknek birtokában az 1893. évi XXIII. t.-c.-ben megengedett módon cukorral vagy mazsolaszőlővel eddig készített édes vagy más csemegebor van, e készletüket 1 évi február hó 20-áig Horváth Géza tb. r. alkaptánynál jelentésük be. bejelentésnek a következő adatokat kell tartalmaznia:

1. Mennyi az illető borkészlet?
2. Mazsolával vagy cukorral készült-e?
3. Hol van a bor beraktározva?
4. A bejelentett bor a bejelentő tulajdona-e?
5. Ha nem, akkor ki a bor tulajdonosa?
6. Mi címen van a bor a bejelentő birtokában?
7. Milyen elnevezés alatt hozatik forgalomba? E rendelet ellen vétők 1—200 korona pénzbüntetéssel sújtandók.

Nagyvárad, 1909. február 10-én.

Gerő, r. főkapitány.

Pénz.

Olcsó

tőketörlesztéses kölcsönt

10—75 évre folyósít, ugyszintén régi drágább kamatu kölcsönöket kicserél, convertál a lehető legrövidebb idő alatt.

Házak, szőlők, földbirtokok

örök árban való adás-vételét vagy bérletét a legsikeresebb eredményel közvetít.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja és finanszírozza

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár,
bankbizományi és hitelforgalmi iroda
Nagyvárad, Mészáros-utca.

Telefon szám 424.

1743—1909.

Hirdetmény.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága folyó év január hó 26-ik napján tartott ülésében 988. kb. sz. alatt hozott véghatározatával Jakobovits Szeréna nagyvárad lakos tulajdnát képező nagyvárad 906. számú telekkönyvi betétben 3526. helyrajzi szám alatt felvett ingatlan Kolozsvári-utca 19—46. szám alatti ház telken történt építkezés folytán az utcavonal megállapítása miatt a köztérhez csatolt 16 □ m. terület kisajátítási tervének és összeírásának bizottságilag leendő megállapítása céljából az 1881. évi XLI. t.-c. 33. §-nak rendelkezéséhez képest kebeléből Varró Domokos elnökből, Dr. Hoványi Géza és Mezey Mihály bizottsági tagokból és dr. Istvánfy István jegyzőből álló bizottságot küldött ki s a bizottsági eljárás határidejét Nagyvárad város székházának tanácstermében 1909. évi febr. hó 26. napjának d. e. 10 órájára kitűzte.

A kisajátítási tervrajz és összeírás az 1881. XLI. t.-c. 34. §-ában foglalt rendelkezése alapján a február hó 10-től február hó 25. napjáig terjedő 13 napi közszemlére kitéletnek. Nagyvárad város közigazgatási irodájában (Városháza I. emelet 24. sz.) hol is azok a hivatalos órák alatt az érdekeltek által megtekintethetők.

Erről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy a bizottság a kisajátítási terv megvalósítása felett akkor is érdemleg határoz, ha az érdekeltek közül senki sem jelen meg.

Rimler Károly,
polgármester.

Belépési felhívás

a 6-ik évtársulatba.

A Belvárosi Takarékpénztár kebelében alakult **Belvárosi Takarékos és Hitelszövetkezet** minden év január és július elsején egy-egy három évig tartó új évtársulatot nyit. Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 20 fillér fizetendő, melynek összege a három év elteltével a felmerülő haszonnal együtt fog az üzletrészeseknek visszafizettetni.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani s a tagok hiteligenyét kielégíteni. Szövetkezetünk tehát amellet, hogy a takarékoság ügyét szolgálja tagjainak betéteik négyötödrésze erejéig kölcsönt is nyújt.

Vidéki tagok a heti befizeté-eiket befizetési lapok útján teljesíthetik.

Felvételidij üzletrészenként 10 fillér s az első betét befizetésekor mindenki megkapja a saját nevére kiállított betéti könyvecskéjét.

Szövetkezetünk igen tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik szövetkezetünk tagjai óhajtanak lenni felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti helyiségünkben (Racóczi ut, Barts—Óvári palota) bármikor jelentkezni sziveskedjenek.

A Belvárosi Takarékos és Hitelszövetkezet igazgatósága f

Megnyitak a Fekete Sas nagyszálloda éttermei.

Nagyvárad valóságos látványosságát képezi a Fekete Sas éttermei és földalatti (souterrain) vendéglőhelyiségei. Pazar fény közepette a legmodernebb berendezkedés biztosítja a kitűnő kényelmet ezen helyiségekben.

Kitűnő magyar és francia konyha, kiváló bel és külföldi borok. Dréher féle dupla márciusi sör.

Társas étkezések céljára a legalkalmasabb helyiségek állanak rendelkezésre. Valóban méltán részleggel ezen neveltség és annak fáradságot nem kímélő bérlője BENRÁD ALBERT azt, hogy a nagyközönség őt pártfogásban részesítse.

MEGHIVÁS.

a «Nagyvárad Takarékpénztár
Részvénytársaság»

62-ik rendes közgyűlésére,

mely 1909. évi február 28-án délelőtt 10 órakor, saját üzlethelyiségemben fog megtartatni.

T A R G Y A I:

1. Az igazgatóság jelentése az 1908. üzleti-év eredményéről.

2. A felügyelőbizottság jelentése az 1908. évi zárszámadások megvizsgálása tárgyában és ezzel kapcsolatosan a mérleg megállapítása valamint a nyereség felosztása iránti határozathozatal.

3. Az igazgatóság javaslata az alapszabályok 4., 14., 15., 26., 35. és 40-ik szakaszainak módosítása (az igazgatóság felügyelőbizottsági tagok, valamint a napibiztosok számának emelése és a közgyűlés határidejének meghirdetése meghatározott határidő leszállítása) tárgyában.

4. Az elhalálozás folytán megéresedett egy igazgatói állásnak, valamint az alapszabályok módosítása által szervezett igazgatósági tagsági helynek 2 évi időtartamra választás utján betöltése.

5. A módosított alapszabályok értelmében szervezett új felügyelői tagságnak, valamint választás következtében esetleg megüresedhető felügyelői helynek 2 évi időtartamra választás utján betöltése.

6. Az alapszabályok 40-ik szakasza értelmében kilépő 5 napibiztosnak 3 évi időtartamra, valamint a módosított alapszabályokban szervezett 3 új napibiztos helynek 3, 2 és 1 évi időtartamra választás utján betöltése.

7. Az igazgatóság előterjesztése a nyugdíj-alap állásáról.
Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik a közgyűlést megelőzőleg a társaság pénztárába részvényt, melyet legalább egy hó előtt saját nevére iratott, szelvényeivel együtt letenni, hol az őt megillető szavazat számát előtűntető tértüvellyel láttatik el.

A mérleg eredeti példánya az üzlethelyiségben folyó február 21-től kezdődőleg a rész-

HLATKY ENDRE,

igazgatósági elnök.

Figyelmeztetnek a t. részvényesek, hogy az alapszabályok 15 §-a értelmében érvényes határozathozatalra 20 oly részvényesnek kell jelen lenni, kik a részvénytőkének legalább egy harmadrészt képviselik.

M. kir. államvasutak üzletvezetőség Arad.

2118—909. szám.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános írásbeli egységáras verseny tárgyalást hirdet:

a Gyömrő rakodó állomáson létesítendő földszintes felvételi épület, gabonaszín és váltóállító örbódé és a melléképületek előállításai munkálataira, megjegyezvén, hogy az építéshez szükséges anyagok közül a szín salakot a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége adja, illetve bocsátja a vállalkozó rendelkezésére, a többi összes építési anyagot pedig elsőrendű minőségben a vállalkozó köteles adni. (Lásd a szerződéstervezet 4. § ának a) pontját.)

A pályázati feltételek, a szerződéstervezet, az ajánlati minta és a költségcsatolások a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége pályafentartási osztályában (II. oszt.) 3 korona lefizetése mellett a hivatalos órák alatt, délelőtt 8 órától délután 2 óráig bármikor beszerezhetők, vagy írásbeli megkeresés mellett a megfelelő bélyegyek előzetes megküldése után királyi postán is megkaphatók. Az építmények ter ei a pályafentartási osztálynál megtekinthetők. Ugyancsak az említett hivatalnál megtekinthetők a munkák és szállítások kiadására vonatkozó feltétlfüzet általános határozatai, az államvasutak vonalain előállítandó épületek leírása és feltétlfüzetek részletes határozatai is, melyek a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszerezhetők.

Az ajánlatot 1 koronás magyar okmánybélyeggel, az ajánlat mellékleteit, ugymint pályázati feltételeket, szerződéstervezetet és költségcsatolásokat pedig ivenként 30 filléres magyar okmánybélyeggel ellátva és az ajánlathoz fűzve lepecsételt borítékban a következő felirattal:

„Ajánlat a 2118—909. sz. versenytárgyalási hirdetés alapján a magyar királyi államvasutak Gyömrő rakodó állomásán létesítendő magas építmények előállításai munkálataira, kell benyújtani, vagy postán beküldeni és pedig legkésőbb 1909. évi február hó 20-án déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség általános osztályának (I. oszt.) főnökéhez aradi és csanádi egyesült vasutak palotája I. em., 13. ajtó sz.)

Az ajánlatok a benyújtásra kitűzött határidő leteltével a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége I. osztályában azonnal felbontatnak, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, vagyis 1909. évi február hó 19-én déli 12 óráig a pályázónak 1400, azaz Egezernegy száz korona bánatpénzt a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztárána, hivatkozással a hirdetett versenytárgyalás számára, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni, mely bánatpénz esetleg posta útján is küldhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Azon felek, kik a postatakarékpénztár chequeforgalmában bent vannak, a bánatpénzt a postatakarékpénztár útján is letehetik. Az ajánlatban a bánatpénz letételének megtörténte megemlítendő ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem csatolandó. A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, mert az ilyen csatolt összeg bánatpénzül el nem fogadható.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem írt, javított, vagy vakart szövegű, pecséttel le nem zárt, sértett borítékban helyezett a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előírt bánatpénz előlegesen le nem tételt, figyelembe nem vétetnek.

Olyan ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnának, kötelesek ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Aradon, 1909. január hó.

AZ ÜZLETVEZETŐSÉG.

Uj üzlet! Uj üzlet!

Lukács Nándor butor-raktára

műasztalos-, kárpitos- és díszítő műhelye
Nagyvárad, Fő-utca 8. sz. Széchenyi szállodával szemben.

Allandó raktár: háló, ebédlő
uri szoba és szalon berendezések, mindennemű modern sty szerint. Vas, réz és bajlított fa butorok rendkívül nagy választékban. 220

Pontos kiszolgálás. Olosó árak

Kívánatra rajzok és költségvetések ingyen.

ELISMERT. LEGHIRESEBB
CSÉPLŐHÉSZLETEK
TELJES JÓTÁLÁSSAL
ÜZEMBEN
BÁRMIKOR
MEGTEKINT
HETŐK.

ELSŐRENDŰ
SZIVÓGÁZTELEPEK
ÜZEMKÖLTSÉG.
LŐERŐ ÓRÁNKINT
KB. 1½-2 FILLÉR
ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.
ÁRJEGYZÉK INGYEN.

HERKULES MOTOR VÁLLALAT
BUDAPEST V. YACZI-ÚT 30.

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

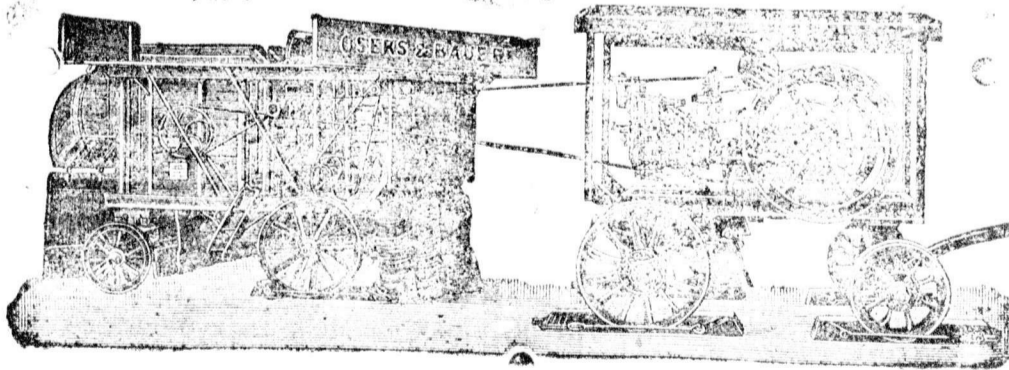

ABADIE

OSERS és BAUER kizárólagos motorgyár

— WIEN, XX. Dresdnerstrasse 81—83/a. —

Magyarországi fióktelep: BUDAPEST, Podmaniczky-utca 18.

BENZIN-LOKOMOBILÓS cséplőszerelvények a legszolidabb kivitelben.

BENZINMOTOROK.

SZIVÓGÁZMOTOROK.

A jelenkor legolcsóbb üzemereje 2—3 fill. üzemköltség óra-lőerőnkint Több száz telep üzemben. — **Elsőrendű szolid gyártmány!** — Kedvező fizetési feltételek. Költségvetés és árjegyzék ingyen. Benzinlokomobilos cséplőszerelvényeink a többek között a következőknél tekinthetők meg üzemben:

Schlosser János, Szaszvesszős, 8 HP cséplőszerelvény Pap Antal, Magyar-Boros-Bocskard, Gyulafehérvár mellett, 8 HP cséplőszerelvény, Baesilla Miklós, Szentjánoshegy, Nagyszében mellett 10 HP cséplőszerelvény, Faff Mihály, Felső-Bajom, 4 HP cséplőszerelvény, Nussbaum Áron, Bethlen-Szent-91, Miklós, 4 HP cséplőszerelvény, Dóczy János, Csikszarada, 10 HP cséplőszerelvény. 1—26

Megvettük a KERN-féle csemege üzlettel szemben levő CZILLÉR IMRE-féle

vászon rőfös- és szőnyegáru raktárt

Rákóczi-ut 7. a. (Szt. István palota) hol az

ÁRUSITÁST!

megkezdük.

Eladásra kerülnek az összes női ruhakelmék,
Blous és ruhaselymek, szőnyegek, függönyök,
vásznak, asztalneműek, ruhavásznak himzett bat-
tisztok mosóáruk, stb.

Tisztelettel

Dick Jakab és Társai.

Február hó 16-án

a „KERESKEDELMI CSARNOK“ DISZTERMÉBEN LESZ MEGTARTVA a

VILÁGHIRŰ

SWÄRDSTRÖM

négyes hangversenye.

Zongorán kíséri: TARNAY ALAJOS ur az országos zeneakadémia tanára.

Kezdeté fél 9 órakor.

Belépő jegyek 8, 6, 4 és 2 kor. árban előre válthatók SEBŐ IMRE könyv- és papirkereskedésében Rákóczi-ut.

Cipők! Kalapok! A legtartósabb : kivitelben! :
Leitner Lázár cégnél Zöldia-utca.

NEUMANN M. cégnél

cs. és kir. ud. vari szállító Nagyvárad (Kishidfő.)
 Kizárólag saját készítményű férfi- és fiú ruhák készen és mérték után óriási választékban kaphatók. — Városi és vidéki telefon

Megérkeztek LEITNER MÁRTON céghez

a téli idényre óriási választékban a legújabb divatu batiztók, (Mideira) fehér és színes ruhavásznak, piquet, zefir, csipkekelmék hozzávaló diszkekkel. Szép és divatos ruha, blouz-selymek, pouplin, grenadin és nyári kelmek.

Fülöp István Európa szállodaja.

Nagyvárad legkellemesebb látogatott, szórakozó helye. Kifünő egészséges hegyi levegő. Villamos megállóhely. Telefon. Naponta pontpás cigányzene. A vendéglős saját tejes, kifünő boraival, finom Dreher sörrrel szolgál a közönségnek. Elsőrendű konyha. A szoba árak igen mérsékelték. Az előkelően berendezett szállodát és a gyönyörű éttermet ajánljuk a közönség figyelmébe.

Szép kép keret készítenek olcsón és gyorsan
 = SZICHTA TIVADAR üveg kereskedésben =
 Kossuth utca 2.

Ugyanott szép porcellán és üveg szervizek, nagy választék alpaca és China ezüst evőeszközökben.

Aki a szép fehérneműt szereti, adja azt és tassa-
 lásra a **Gőzmosóda és vegytisztító gyárba,**
 NAGYVÁRAD, Gllányi-utca 5-7. (Saját gyártelep.)
 Vegyileg tisztítanak férfi- és női felső ruhák, egyenruhák, kelmék, kézimunkák, szőnyegek. Kívánatra a mosni való ruháknak a gőzmosóda kihordói által bárhol elvitetnek és pontosan hazaszállítanak.
 Városi és vidéki telefon 398.

PREIS R., ágynemű raktára NAGYVÁRAD, Kossuth-u. 12.

Intézeti ágyszatok, paplan, madrácz, szalmazsák mértékre és készen kapható az ágynemű raktárban Kossuth-utca 12. sz. Fosztott toll állandoan raktáron.

PREIS R.

Üdülőknek! Az összes keresettebb kül- és belföldi ásványvizék állandoan friss töltesben.
Kirándulóknak! Naponta friss tea-vaj, lptól-turó-sajtok, szalámi és főtt prágai sonka, legelőnyösebb árakon beszerezhető.

Friedl és Jörösnél
 Szent László-tér és Kert-utca sarkán.

KORCSOLYA különlegességek

== kizárólag TARSOLY és RISZTÓ-nál ==
 kaphatók Rákóczi-ut 9. szám Ováry-palota.

Értesitem a n. é. közönséget valamint igen tisztelt megrendelőimet, hogy a téli idényre angol, skót és belföldi különlegességeim megérkeztek.

Kiss István uri-divat szabó
 — Színház-utca Adorján ház. —
 Pontos kiszolgálás. — Modern szabás.

BARTOS H. és TÁRSA
 NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut 2., Bazar-épület.

Kizárólagos harisnya és ernyőkülönlegességek. Állandó nagy raktár férfi-, női- és gyermekharisnyákban a leggyorsabbtól a legfinomabbig, továbbá eső- és napernyők! Folytonos újdonságok! !!! Javítások gyorsan eszközöltetnek !!!

Ujlaky István divat és ortopéd
 = czipész =

NAGYVÁRAD, Szent János-utca 4.

Készít mérték után a legfinomabb anyagból a legszebb divatszabású uri és női cipőket. Alapított 1894. évben.

Klepfer Albert Teleky-u. 28.

Óriási választékban nyakkendők, ingek, harisnyák, keztük és napernyők meglepő olcsó árakban.

Czipóth Ferenc

Pannonia vendéglős kellemes téli kertjében és éttermeiben kifünő italok és ételekről gondoskodva van. Mindennap zene.

SEBŐ IMRE

könyv és papir-

:: kereskedése. ::

Nagyvárad, - Rákóczi-út

GELBERG

uri divat szabó

Deóthy Ödön-utca 21. sz.

állandó raktár a divatosabb kelmékből.

KOVACS JÁNOS

elsőangol cukrászati speciálista

Nagyvárad, Rákóczi-ut 9.

Városi telefon 806.

Megyei telefon 120.

Fűszer és csemege üzlet

Adorján palota. Színház-u. 4. szám.

Friss tea-vaj. 1 liter Vacuum petróleum 11 kr. Kívánatra házhoz szállítatik.

Wohl Albert.

Hölgyek figyelmébe!! Vajda és Róna

Csinos blousok 98 kr.-tól kezdve — cégné —

Kifünő szabású aljak 3-50 „

Izléses pongyolák 2-98 „ **Nagy-Várad,**

— Rendkívül árleszállítás! — : Szent László-tér. :

A nagy-piac téri 60 sz. házban egy **üzlethelyiség**

minden órában **KIADÓ.** Értekezhetni: a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 4. szám.

Legjobb varrógépek, kerékpárok, beszélőgépek kaphatók

Kalenda János cégnél

NAGYVÁRAD, Szent László-tér

(a Holdas-templom mellett.)

Ugyanott szakszerű javító műhely. — Telefon 245.

A Kis-piac téren **KEPES DEZSŐ**

óra, ékszer és látszerüzletében a legolcsóbban lehet órát, ékszer és látszer javíttatni jótállás mellett. Ugyanígy elismert legolcsóbb bevásárlási forrás mindenféle zseb-, fali- inga- álló és ébresztő órákból, optikai cikkekből és chinaezüst tárgyakból.

Éves pártfogást kér **Kepes Dezső,** NAGYVÁRAD, Kispiacl-tér.

Ujváry Vilmos bádigos

Szent János-utca 12.

Fennáll 42 év óta.

Pál Sándor épület, portál- és műbutorasztalos.

Készíték bármilyen dolgot pontos és szakszerű kivitelben a legsolidabb árak mellett. Rákóczi-ut 10. szám. (Stern-palota.)

Szaniszló-utcai oldalon.

Harmos János Naponta 3-szor

:: pékmester :: friss sütemény.

NAGY-VÁRAD,

:: Uri-utca. :: Sütések elfogadtatnak.

Fodrász-üzlet átvétel.

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy Szent János-utca 37. szám. alatti Boczonyi Ferenc fodrász üzletét átvételtem s azt az eddigi szolid alapon pontosabb kiszolgálással tovább vezetem. Az eddigi tisztelt vendégek és jó ismerőseim szives pártfogását kérem.

Tisztelettel

VERES JÁNOS fodrász.